Звіт
про огляд витрат державного бюджету

у сфері функціонування державної мови

головного розпорядника коштів державного бюджету
Міністерство освіти і науки України

Ціль проведення огляду витрат державного бюджету:
підвищення ефективності використання коштів державного бюджету Національною комісією зі стандартів державної мови

I. Опис поточної ситуації у сфері

1. Витрати державного бюджету

1.1. Витрати за напрямами використання бюджетних коштів

тис. гривень

№ з/п	Напрям використання бюджетних коштів	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2026 рік
1	2	3	4	5	6
	УСЬОГО за бюджетними програмами	19 086,7	38 027,7	42 214,5	61 780,3
	у тому числі: загальний фонд	19 086,7	38 027,7	42 214,5	61 780,3
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
1	2207010 «Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови»				
	УСЬОГО	19 086,7	38 027,7	42 214,5	61 780,3
	у тому числі: загальний фонд	19 086,7	38 027,7	42 214,5	61 780,3
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1	*Забезпечення виконання функцій і завдань, покладених на Національну комісію зі стандартів державної мови, усього*	*19 086,7*	*38 027,7*	*42 214,5*	*61 780,3*
	у тому числі: загальний фонд	19 086,7	38 027,7	42 214,5	61 780,3
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0

1.2. Витрати за кодами економічної класифікації видатків / класифікації кредитування бюджету

тис. гривень

№ з/п	Найменування бюджетної програми / код економічної класифікації видатків бюджету / класифікації кредитування бюджету	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2026 рік
1	2	3	4	5	6
	УСЬОГО за бюджетними програмами	19 086,7	38 027,7	42 214,5	61 780,3
	у тому числі: загальний фонд	19 086,7	38 027,7	42 214,5	61 780,3
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
1	2207010 «Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови»				
	УСЬОГО	19 086,7	38 027,7	42 214,5	61 780,3
	у тому числі: загальний фонд	19 086,7	38 027,7	42 214,5	61 780,3

	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2111, усього	9 398,2	15 385,0	17 925,5	18 729,6
	у тому числі: загальний фонд	9 398,2	15 385,0	17 925,5	18 729,6
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2120, усього	1 978,9	3 226,1	3 971,7	4 120,5
	у тому числі: загальний фонд	1 978,9	3 226,1	3 971,7	4 120,5
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2210, усього	31,4	590,1	83,5	320,0
	у тому числі: загальний фонд	31,4	590,1	83,5	320,0
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2240, усього	7 423,9	18 495,6	19 715,4	37 282,1
	у тому числі: загальний фонд	7 423,9	18 495,6	19 715,4	37 282,1
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2250, усього	0,0	0,0	87,0	691,4
	у тому числі: загальний фонд	0,0	0,0	87,0	691,4
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2271, усього	123,8	246,6	199,9	168,7
	у тому числі: загальний фонд	123,8	246,6	199,9	168,7
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2272, усього	16,3	14,2	23,0	26,9
	у тому числі: загальний фонд	16,3	14,2	23,0	26,9
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2273, усього	49,5	57,2	132,7	79,8
	у тому числі: загальний фонд	49,5	57,2	132,7	79,8
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2275, усього	3,5	1,9	2,0	4,5
	у тому числі: загальний фонд	3,5	1,9	2,0	4,5
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2282, усього	0,0	0,0	8,3	80,0
	у тому числі: загальний фонд	0,0	0,0	8,3	80,0
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2800, усього	61,3	11,0	65,5	276,8
	у тому числі: загальний фонд	61,3	11,0	65,5	276,8
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0

1.3. Пояснення щодо структури витрат

Упродовж 2023–2026 років витрати спрямовувались за єдиним напрямом використання бюджетних коштів – «Забезпечення виконання функцій і завдань, покладених на Національну комісію зі стандартів державної мови».

Аналіз структури бюджетних коштів
за кодами економічної класифікації видатків / класифікації кредитування бюджету

№ з/п	Найменування бюджетної програми / код економічної класифікації видатків бюджету / класифікації кредитування бюджету	2023 рік, %	2024 рік, %	Відхилення, в.п. (4-3)	2025 рік, %	Відхилення, в.п. (6-4)	2026 рік, %	Відхилення, в.п. (8-6)	Відхилення, в.п. (8-3)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	УСЬОГО за бюджетними програмами	100,0	100,0	–	100,0	–	100,0	–	–
	у тому числі: загальний фонд	100,0	100,0	–	100,0	–	100,0	–	–
1	2207010 «Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови»								
	УСЬОГО	100,0	100,0	–	100,0	–	100,0	–	–
	2111	49,2	40,5	-8,7	42,4	+1,9	30,3	-12,1	-18,9
	2120	10,4	8,5	-1,9	9,4	+0,9	6,7	-2,7	-3,7
	2210	0,2	1,6	+1,4	0,2	-1,4	0,5	+0,3	+0,3
	2240	38,9	48,6	+9,7	46,7	-1,9	**60,4**	**+13,7**	**+21,5**
	2250	0,0	0,0	0,0	0,2	+0,2	1,1	+0,9	+1,1
	2270	1,0	0,8	-0,2	0,9	+0,1	0,4	-0,5	-0,6
	2271	0,6	0,6	0,0	0,5	-0,1	0,3	-0,2	-0,3
	2272	0,1	0,0	-0,1	0,1	+0,1	0,0	-0,1	-0,1
	2273	0,3	0,2	-0,1	0,3	+0,1	0,1	-0,2	-0,2
	2275	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	2282	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	+0,1	+0,1
	2800	0,3	0,0	-0,3	0,2	+0,2	0,5	+0,3	+0,2

За результатами аналізу структури бюджетних коштів за кодами економічної класифікації видатків установлено, що впродовж періоду, охопленого оглядом витрат державного бюджету у сфері функціонування державної мови (далі – огляд витрат), спостерігається низка тенденцій, зокрема:

1) з огляду на постійне зростання обсягів видатків із року в рік частка видатків на заробітну плату та нарахування на оплату праці (КЕКВ 2111, 2120) стабільно зменшувалася – з 59,6% у 2023 році до 37,0 % у 2026 році (виняток становив 2025 рік, де відбулося зростання на 2,8 в.п. порівняно з 2024 роком у зв'язку зі збільшенням граничних обсягів видатків на оплату праці та нарахування на оплату праці з огляду на перехід Національної комісії зі стандартів державної мови (далі – Комісія) на здійснення оплати праці державних службовців на основі класифікації посад державної служби та недостатність бюджетних коштів для забезпечення нарахування та виплати заробітної плати державним службовцям Комісії

відповідно до граничної чисельності працівників після проведення такої класифікації посад державної служби);

2) частка видатків на придбання предметів, матеріалів та обладнання (КЕКВ 2210) демонструє коливальні рухи – від збільшення у 2024 році до зменшення у 2025 році і знову збільшення у 2026 році; це пов'язано з тим, що основну частку цих видатків становлять видатки на придбання канцелярських товарів, закупівлі яких здійснюються в обсягах з розрахунку, щоби придбаних матеріальних цінностей вистачило на поточний та наступний рік;

3) зважаючи на постійне зростання обсягів видатків із року в рік частка видатків на оплату послуг (крім комунальних) (КЕКВ 2240) теж збільшується – з 38,9% у 2023 році до 60,4 % у 2026 році (виняток становить 2025 рік з огляду на зменшення цих видатків відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 грудня 2025 року № 1372-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству освіти і науки на 2025 рік»); у 2026 році передбачено значне зростання обсягу видатків, пов'язане з проведенням єдиного державного заліку (в частині української мови) (постанова Кабінету Міністрів України від 08 квітня 2025 року № 426 «Про внесення змін до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)»), що призведе до зростання обсягу видатків на відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів на рівень володіння державною мовою (далі – іспити) та перевірки й оцінювання їх результатів на 8 000,0 тис. гривень, та запровадженням сертифікаційного іспиту на рівень володіння державною мовою, зокрема українською мовою як іноземною, передбаченого на виконання абзацу 29 частини першої статті 64 Закону України «Про освіту» (після внесення відповідних змін до законодавства (проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедури визначення рівня володіння українською мовою, реєстраційний № 14353 від 05 січня 2026 року, проєкт Закону про внесення змін до деяких законів України щодо визначення рівня володіння українською мовою іноземними громадянами, реєстраційний № 15261 від 20 травня 2026 року)), внаслідок чого заплановане зростання обсягу видатків на відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів, видатків на відшкодування витрат за розроблення та рецензування завдань для іспитів, видатків на розроблення технічних вимог і створення додаткових модулів (програмного забезпечення) в інформаційно-комунікаційній системі «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» для проведення іспитів з української мови як іноземної на 10 000,0 тис. гривень загалом; з огляду на те, що державні сертифікати про рівень володіння державною мовою є безстроковими і мають лише електронну форму, постійно збільшується обсяг хмарного сховища, пов'язаного з їх зберіганням (у 2026 році запланована сума таких видатків становить понад 5 700,0 тис. грн, що відповідає 9% загального обсягу видатків);

4) частка видатків на відрядження (КЕКВ 2250), починаючи з 2025 року, зростає; це пов'язано з укладенням у 2024 році Угоди про Асоційоване членство між Комісією та Європейською асоціацією екзаменаційних рад з іноземних мов (Association of Language Testers in Europe (ALTE)), а також налагодженням упродовж 2025 року співпраці з такими міжнародними організаціями, як Європейська асоціація з мовного тестування й оцінювання (European Association for Language Testing and Assessment (EALTA), Європейська асоціація термінології (European Association for Terminology (EAFT)) та Міжнародний інформаційний центр з термінології (International Information Centre for Terminology (Infoterm)), з огляду на що виникли зобов'язання відвідувати міжнародні конференції та зустрічі;

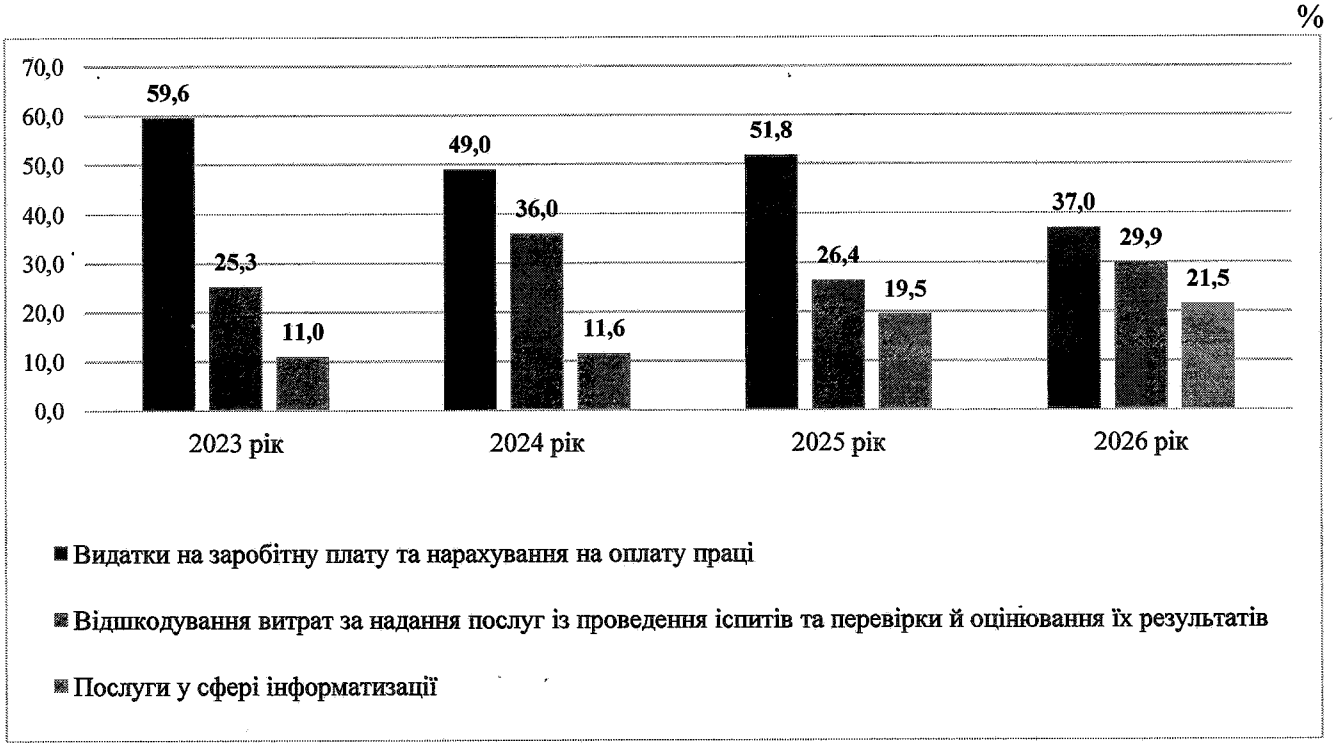
5) зважаючи на постійне зростання обсягів видатків із року в рік частка видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (КЕКВ 2270) зменшувалася з 1,0% у 2023 році до 0,4% у 2026 році (виняток становив 2025 рік з огляду на перебої та низький рівень опалення і, як наслідок, зростання обсягів споживання електроенергії);

6) частка видатків, пов'язаних із навчанням (КЕКВ 2282), зростає, починаючи з 2026 року, через потребу у проведенні консультацій з міжнародними організаціями у сфері міжнародного досвіду з тестування мов;

7) частка інших поточних видатків (КЕКВ 2800) зростає, починаючи з 2025 року, з огляду на потребу у сплаті внесків за асоційоване членство в міжнародних організаціях (ALTE, EALTA, EAFT) та організаційних внесків для участі в міжнародних конференціях.

Діаграма 1

Аналіз частки видатків на деякі напрями у структурі бюджетних коштів у 2023–2026 роках

Після проведеного аналізу структури витрат можна зробити такі висновки:

1) найбільшу частку у видатках Комісії займають видатки на оплату праці та нарахування на оплату праці (КЕКВ 2111, 2120) – 37,0%–59,6% і видатки на оплату послуг (крім комунальних) (КЕКВ 2240) – 38,9%–60,4%, що загалом становить 97,4%–98,5% від усіх видатків;

2) серед видатків на оплату послуг (крім комунальних) (КЕКВ 2240) більшу частину охоплюють видатки для відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів – 25,3%–36,0% від загального обсягу видатків;

3) частка видатків на оплату послуг у сфері інформатизації зростає з кожним роком з огляду на зростання вартості ліцензійного програмного забезпечення, зростання вартості зберігання державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, які мають лише електронну форму і зберігаються постійно, нові вимоги нормативно-правових актів у сфері захисту інформації (зокрема в частині видатків на авторизацію з безпеки) – з 11% у 2023 році до 21,5% у 2026 році від усіх видатків;

4) частка видатків на оплату праці та нарахування на оплату праці (КЕКВ 2111, 2120) зменшується на фоні зростання загального обсягу видатків, що підтверджує стабільність фактичного обсягу таких видатків за відсутності збільшення граничної чисельності працівників Комісії;

5) частка видатків на придбання предметів, матеріалів та обладнання упродовж періоду, охопленого оглядом витрат , в середньому є сталою та прогнозованою;

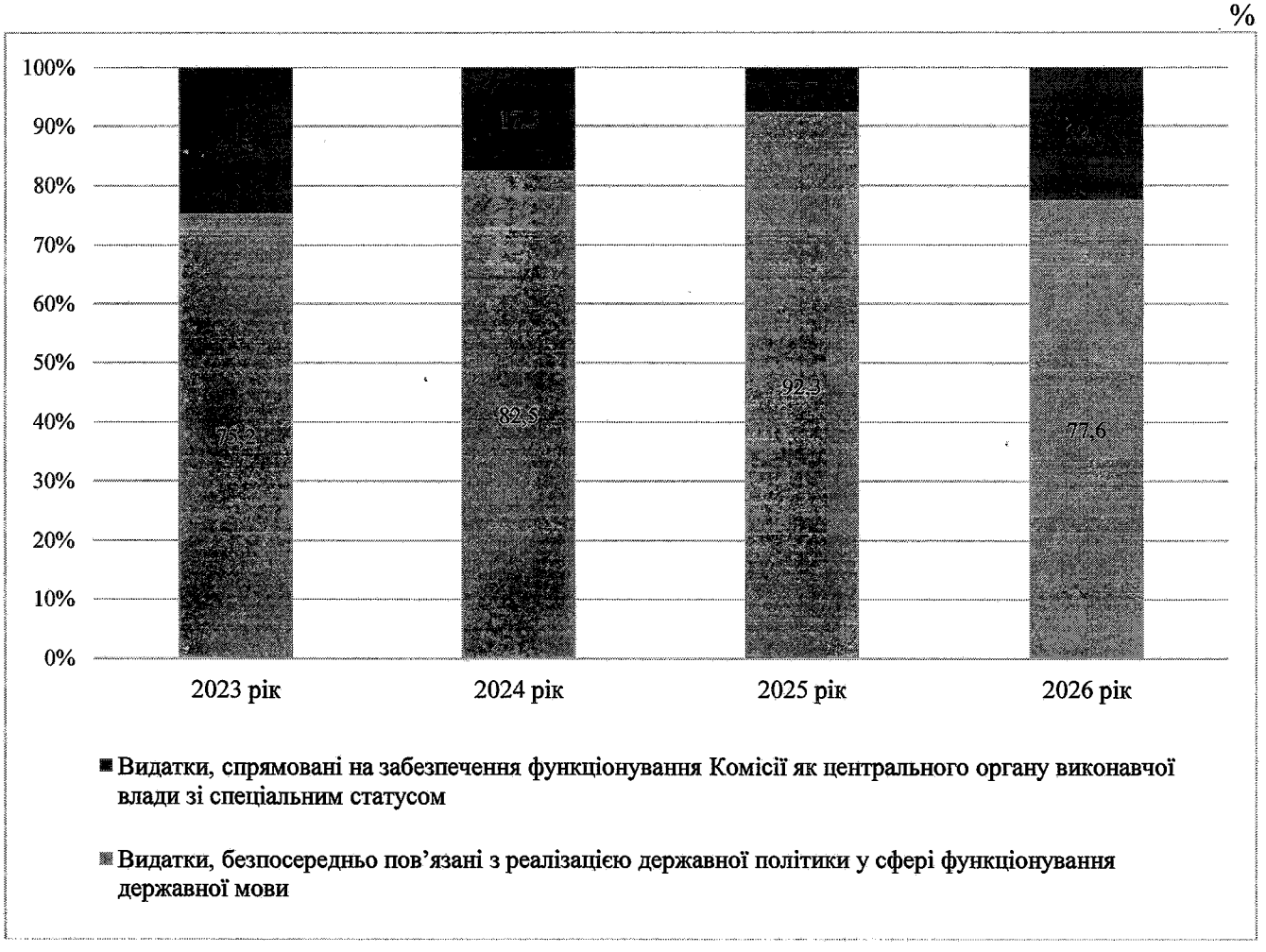
6) частка видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (КЕКВ 2270) зменшується на фоні зростання загального обсягу видатків, що свідчить про незмінність в цілому

фактичного обсягу таких видатків, який іноді незначно коливається з огляду на незалежні від Комісії обставини (відсутність або перебої з постачанням тощо);

7) частка решти видатків трішки зростає; це зумовлено, зокрема, тим, що Комісія повинна виконувати взяті на себе зобов'язання за умовами укладених договорів і угод з міжнародними організаціями та в рамках співпраці з такими міжнародними організаціями – видатки на відрядження (КЕКВ 2250), на проведення консультацій у сфері тестування мов (КЕКВ 2282) та на сплату внесків за асоційоване членство й за участь у конференціях (КЕКВ 2800); частка таких видатків зростає також з огляду на зростання курсу гривні щодо іноземних валют, до яких безпосередньо прив'язані обсяги відповідних видатків.

Діаграма 2

Аналіз структури бюджетних коштів у розрізі видатків, безпосередньо пов'язаних із реалізацією державної політики у сфері функціонування державної мови, та видатків, спрямованих на забезпечення функціонування Комісії як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, у 2023–2026 роках

Видатки Комісії можна умовно розділити на дві групи:

1) безпосередньо пов'язані з реалізацією державної політики у сфері функціонування державної мови (оплата праці та нарахування на оплату праці відповідних працівників Комісії, відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів, оскарження результатів іспиту та розгляд скарг, встановлення стандартів державної мови, зокрема напрацювання і затвердження правопису української мови та змін до нього, надання висновків Комісії щодо відповідності пропозицій щодо найменування або перейменування географічного об'єкта до стандартів державної мови, надання висновків

Комісії щодо відповідності назви територіальної громади до стандартів державної мови, виконання заходів Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 березня 2024 року № 243-р, послуги у сфері інформатизації та захисту інформації (забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційної системи «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», послуги Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів), консультаційні послуги щодо досвіду у сфері мовного тестування, створення та рецензування завдань для іспитів, відрядження, участь у навчальних курсах щодо вивчення міжнародного досвіду у сфері тестування рівня володіння мовою, сплата внесків за асоційоване членство в міжнародних організаціях (ALTE, EALTA, EAFT) та організаційних внесків для участі в міжнародних конференціях;

2) спрямовані на забезпечення функціонування Комісії як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом (оплата праці та нарахування на оплату праці відповідних працівників Комісії, придбання предметів, матеріалів та обладнання, послуги у сфері інформатизації та захисту інформації (крім пов'язаних із забезпеченням функціонування інформаційно-комунікаційної системи «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» та послуг Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів), відшкодування комунальних послуг та енергоносіїв, участь у навчальних курсах (крім пов'язаних із вивченням міжнародного досвіду у сфері тестування рівня володіння мовою), сплата судового збору, інших внесків та зборів, не пов'язаних із членством в міжнародних організаціях та участю в міжнародних конференціях).

Щодо структури витрат у розрізі видатків, безпосередньо пов'язаних із реалізацією державної політики у сфері функціонування державної мови та спрямованих на забезпечення функціонування Комісії як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, простежується тенденція, що упродовж періоду, охопленого оглядом витрат, частка видатків, безпосередньо пов'язаних із реалізацією державної політики у сфері функціонування державної мови, завжди перевищувала 3/4 від загального обсягу видатків, а у 2025 році взагалі становила понад 92%. Це свідчить про те, що видатки Комісії спрямовуються за цільовим призначенням з метою забезпечення реалізації державної політики у сфері функціонування державної мови.

Загалом видатки Комісії мають чітку структуру, їхні обсяги є прогнозованими з урахуванням відсутності змін структури Комісії та/або штатної чисельності працівників Комісії, форс-мажорних обставин.

На прогнозованість видатків упродовж періоду, охопленого оглядом витрат, негативно впливають, зокрема, такі фактори та явища:

1) значна плинність кадрів і, відповідно, потреба здійснювати виплати компенсацій за невикористані відпустки при звільненні працівників;

2) стрімке зростання курсу гривні щодо іноземних валют, від яких залежить вартість більшості послуг з інформатизації;

3) інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» працює на застарілій платформі, що зумовлює потребу в постійному оновленні системи та збільшенні витрат на її технічну підтримку. Система не відповідає сучасним вимогам до захисту інформації (зокрема, є ризик непідтвердження базового та цільового профілю з безпеки, що призведе до відсутності авторизації з безпеки, а це в подальшому збільшує ризики компрометації персональних даних та невиконання низки законів України в частині захисту персональних даних, захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах), а також не дає змоги аналізувати дані, зокрема про отримувачів публічних послуг у розрізі статі. Такий аналіз допоможе спрямовувати бюджетні кошти на покращення публічних послуг з урахуванням потреб жінок і чоловіків.

2. Публічні послуги

№ з/п	Характеристика послуги	Опис
1	2	3
1	Публічна послуга 1	Видання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою *(колективна публічна послуга)*
1.1	Надавачі послуги	Комісія; уповноважені установи, які забезпечують проведення іспитів та перевірку й оцінювання їх результатів (підприємства, установи, організації, заклади освіти); персонал, який безпосередньо забезпечує надання послуг: відповідні працівники Комісії; інструктори – особи, які відповідають за дотримання процедури організації та проведення іспиту в іспитовій аудиторії уповноваженої установи; екзаменатори – особи, на яких покладено повноваження щодо перевірки й оцінювання результатів складеного іспиту; автори й рецензенти завдань.
1.2	Отримувачі / користувачі послуги	Особи, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків; особи, які мають намір набути громадянство України.
1.3	Інфраструктура надання послуги	<u>Нормативно-правова інфраструктура:</u> Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»; Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах»; Закон України «Про звернення громадян»; Закон України «Про доступ до публічної інформації»; Положення про Національну комісію зі стандартів державної мови, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06 листопада 2019 року № 911; Порядок проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409; Порядок ведення Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 року № 584; Порядок перевірки рівня володіння державною мовою, затверджений рішенням Комісії від 13 травня 2021 року № 20 (в редакції рішення Комісії від 26 грудня 2023 року № 474), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08 липня 2021 року за № 897/36519; Порядок призначення уповноважених установ, які забезпечують проведення іспитів на рівень володіння державною мовою та перевірку й оцінювання їх результатів, затверджений рішенням Комісії від 27 травня 2021 року № 23 (в редакції рішення Комісії від 07 лютого 2024 року

		№ 27), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16 липня 2021 року за № 926/36548; Порядок оскарження результатів іспиту на рівень володіння державною мовою та розгляду скарг, затверджений рішенням Комісії від 27 травня 2021 року № 24 (в редакції рішення Комісії від 26 листопада 2025 року № 411), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 19 липня 2021 року за № 933/ 36555; Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», затверджене рішенням Комісії від 02 лютого 2024 року № 20, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11 березня 2024 року за № 352/ 41697; Положення про банк завдань для іспитів на рівень володіння державною мовою, затверджене рішенням Комісії від 04 вересня 2025 року № 303, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2025 року за № 1566/ 44972; Рішення Комісії від 24 червня 2021 року № 31 «Про затвердження класифікації рівнів володіння державною мовою та вимог до них», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 16 липня 2021 року за № 924/ 36546; Рішення Комісії від 06 травня 2021 року № 16 «Про затвердження форми державного сертифіката про рівень володіння державною мовою», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 26 травня 2021 року за № 701/ 36323; Положення про створення спеціальних умов для складення іспиту на рівень володіння державною мовою претендентами – особами з інвалідністю, затверджене рішенням Комісії від 18 жовтня 2023 року № 380, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2023 року за № 2177/ 41233. <u>Матеріально-технічна інфраструктура:</u> 1) приміщення надавачів послуги; 2) обладнання для приміщень надавачів послуги, зокрема меблі, канцелярські товари; 3) комп'ютерне обладнання для адміністрування надання послуги та для отримувачів послуги; 4) обладнання для відеозапису (відеокамери та супутнє обладнання); 5) серверне та мережеве обладнання; 6) завдання шрифтом Брайля. <u>Інформаційно-комунікаційна інфраструктура:</u> 1) інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», зокрема Реєстр державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою; 2) система електронного документообігу; 3) програмне забезпечення, зокрема пов'язане із захистом інформації та кіберзахистом;

		4) канали доступу до мережі Інтернет; 5) офіційний вебсайт Комісії; 6) зв'язок, зокрема телефонний, електронна пошта, мобільні застосунки для дзвінків та обміну повідомленнями. Інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» працює на застарілій платформі та потребує постійної технічної підтримки, оновлення й модернізації. Система не дає змоги аналізувати дані, зокрема про отримувачів публічних послуг у розрізі статі, щодо реєстрації на іспит, участі в ньому, успішності складання, повторних спроб, подання скарг тощо. Такий аналіз допоможе спрямовувати бюджетні кошти на покращення послуг, зокрема з урахуванням потреб жінок і чоловіків.
1.4	Інше	–
2	Публічна послуга 2	Видання витягу з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою *(колективна публічна послуга)*
2.1	Надавачі послуги	Комісія; персонал, який безпосередньо забезпечує надання послуг: відповідні працівники Комісії.
2.2	Отримувачі / користувачі послуги	Особи, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків; особи, які мають намір набути громадянство України.
2.3	Інфраструктура надання послуги	<u>Нормативно-правова інфраструктура:</u> Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»; Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах»; Закон України «Про звернення громадян»; Закон України «Про доступ до публічної інформації»; Положення про Національну комісію зі стандартів державної мови, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06 листопада 2019 року № 911; Порядок проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409; Порядок ведення Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 року № 584; Порядок перевірки рівня володіння державною мовою, затверджений рішенням Комісії від 13 травня 2021 року № 20 (в редакції рішення Комісії від 26 грудня 2023 року № 474), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08 липня 2021 року за № 897/36519; Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Іспитова система для визначення рівня володіння

		державною мовою», затверджене рішенням Комісії від 02 лютого 2024 року № 20, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11 березня 2024 року за № 352/ 41697. Матеріально-технічна інфраструктура: 1) комп'ютерне обладнання для надання послуги; 2) серверне та мережеве обладнання. Інформаційно-комунікаційна інфраструктура: 1) інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», зокрема Реєстр державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою; 2) система електронного документообігу; 3) програмне забезпечення, зокрема пов'язане із захистом інформації та кіберзахистом; 4) канали доступу до мережі Інтернет; 5) офіційний вебсайт Комісії; 6) зв'язок, зокрема телефонний, електронна пошта, мобільні застосунки для дзвінків та обміну повідомленнями.
2.4	Інше	–

3. Гендерні аспекти

В межах огляду витрат виявлено брак даних за 2023–2026 роки для оцінки доступності публічних послуг різним групам населення. Комісія не формує статистики щодо отримувачів публічних послуг за статтю, віком, місцем проживання, станом здоров'я, етнічним походженням та соціально-економічним статусом. Зокрема, відсутність даних у розрізі статі не дає змоги належним чином оцінити відмінності між жінками й чоловіками щодо реєстрації на іспит, участі в ньому, успішності складання, повторних спроб і подання скарг. Такий аналіз потрібен для визначення заходів із покращення послуг з урахуванням потреб жінок і чоловіків та обґрунтування відповідних бюджетних витрат.

Водночас було встановлено, що на виконання вимог частин другої та третьої статті 12 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» обов'язки уповноваженої особи з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (далі – Уповноважена особа) в Комісії покладено на одного із членів Комісії. Уповноважена особа надає структурним підрозділам Комісії необхідну методично-консультативну допомогу щодо врахування гендерного підходу під час розроблення нормативно-правових актів, застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі.

Також у рамках огляду витрат було здійснено аналіз наявності гендерних аспектів у бюджетній програмі 2207010 «Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови». Із 2024 року в паспорті бюджетної програми додано завдання 3 «Забезпечення рівних можливостей представництва на вищих рівнях прийняття рішень у політичному та суспільному житті». Із 2027 року, з метою забезпечення гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі відповідно до Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 02 січня 2019 року № 1, планується враховувати гендерні аспекти ширше. Зокрема, пропонується вдосконалити завдання бюджетної програми – «Забезпечення організації та проведення іспитів на рівень володіння державною мовою на засадах об'єктивності, прозорості та рівного доступу, а також встановлення результатів іспитів на рівень володіння державною мовою». Також за умови наявності відповідного й належного

нормативного, людського, фінансового й матеріально-технічного ресурсного забезпечення, починаючи із 2027 року до паспорта бюджетної програми буде включено гендерно-чутливі результативні показники:

1) показник затрат «Чисельність працівників Комісії з дезагрегацією за статтю та категоріями посад»;

2) показники продукту «Кількість осіб, які взяли участь в іспитах на рівень володіння державною мовою (за видом іспиту, окремо жінки та чоловіки)» та «Кількість виданих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою (за видом іспиту, за рівнем володіння державною мовою, окремо жінки та чоловіки)»;

3) показник ефективності «Середній результат складання іспиту на рівень володіння державною мовою в межах кожного рівня володіння державною мовою в розрізі статі (жінки / чоловіки)»;

4) показники якості «Частка жінок та чоловіків, які успішно підтвердили рівень вільного володіння державною мовою з першої спроби (%)» і «Рівень задоволеності отримувачів послуг із розподілом за видом іспиту та статтю (%)».

Імплементація цієї групи показників дозволить комплексно оцінити рівність доступу до публічних послуг, виявити можливі бар'єри для претендентів та забезпечити високий рівень відповідності програмно-цільовому методу.

Крім того, для показника продукту «Кількість осіб, які взяли участь в іспитах на рівень володіння державною мовою (одиниць)» заплановано розглянути можливість запровадження багаторівневої дезагрегації – за статтю (жінки / чоловіки, осіб та %), за метою складання іспиту – для виконання службових обов'язків (жінки / чоловіки) та для набуття громадянства України (жінки / чоловіки), за віковими групами – «18–29 років», «30–54 роки», «55+ років»; за залучальністю та ознакою інвалідності – жінки та чоловіки з інвалідністю; за географією та статусом – регіональний розподіл, тип поселення (міське / сільське); внутрішньо переміщені особи (жінки / чоловіки). Це дозволить побачити гендерну структуру претендентів серед осіб, які зобов'язані використовувати державну мову під час виконання службових обов'язків, та осіб, які мають намір набути громадянство України, виявити можливі цифрові бар'єри під час електронної реєстрації чи складання комп'ютерного іспиту у старших вікових групах, оцінити фізичну та програмно-технічну безбар'єрність уповноважених установ та іспитових аудиторій.

Задля дезагрегації показника «Кількість розглянутих звернень громадян України з питань стандартів державної мови (од.)» буде враховуватися стать заявників.

За можливості, також планується здійснювати аналіз звернень за тематикою / сферою, зокрема питання:

1) стандартів державної мови (питання щодо правопису, офіційної термінології, транслітерації тощо);

2) організації та проведення іспитів (звернення щодо умов проведення іспитів, процедури реєстрації, оскарження тощо).

Під час здійснення видатків за показником «Відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів (тис. гривень)» буде враховуватися гендерний аспект залучення фахівців – екзаменаторів, інструкторів з метою відображення розподілу бюджетних ресурсів між залученими фахівцями. Оскільки оцінювання рівня володіння державною мовою вимагає високої кваліфікації, забезпечення рівних умов оплати праці та залучення є критичним для забезпечення принципів гендерної рівності та прозорості видатків. Тому в бюджетній програмі на 2027 рік планується розраховувати та відстежувати середній розмір відшкодування на 1 залученого фахівця (жінки / чоловіки).

Участь працівників Комісії у конференціях, робочих групах та асамблеях екзаменаційних рад з іноземних мов, асоціацій з мовного тестування й оцінювання сприяє підвищенню кваліфікації, обміну досвідом і представництву України на міжнародному рівні. Розподіл видатків на закордонні відрядження за КЕКВ 2250 пов'язаний із доступом працівників до цих можливостей. Для оцінки рівності такого доступу потрібні дані про кількість відряджень,

кількість працівників, які брали в них участь, та обсяг використаних бюджетних коштів у розрізі статі.

Аналіз цих показників за категоріями посад і видами заходів, зокрема заходами високого рівня та науково-практичними конференціями, дає змогу оцінити відмінності в участі жінок і чоловіків у міжнародному професійному обміні.

Таке порівняння має враховувати співвідношення жінок і чоловіків серед працівників відповідних категорій посад, а також мету, тривалість і вартість відряджень. Його результати можуть бути підставою для вдосконалення процедур відбору учасників та планування видатків із забезпеченням рівних можливостей професійного розвитку.

4. Основні засади державної політики

Стратегічні та програмні документи, нормативно-правові акти, що регулюють питання у сфері функціонування державної мови:

Конституція України;

Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності»;

Закон України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії»;

Закон України «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу»;

Закон України «Про географічні назви»;

Закон України «Про центральні органи виконавчої влади»;

Закон України «Про державну службу»;

Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах»;

Закон України «Про звернення громадян»;

Закон України «Про доступ до публічної інформації»;

Закон України «Про Державний бюджет України на 2023 рік»;

Закон України «Про Державний бюджет України на 2024 рік»;

Закон України «Про Державний бюджет України на 2025 рік»;

Закон України «Про Державний бюджет України на 2026 рік»;

Постанова Верховної Ради України від 15 січня 2026 року № 4764-IX «Про посилення ролі української мови в утвердженні Української держави»;

Бюджетна декларація на 2022–2024 роки, схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року № 548;

Бюджетна декларація на 2025–2027 роки, схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 28 червня 2024 року № 751;

Бюджетна декларація на 2026–2028 роки, схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 27 червня 2025 року № 774;

Бюджетна декларація на 2027–2029 роки, схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2026 року № 793;

Положення про Національну комісію зі стандартів державної мови, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06 листопада 2019 року № 911;

Порядок проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409;

Порядок ведення Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 року № 584;

Порядок повернення історичних назв географічним об'єктам, які містять символіку російської імперської політики, у рамках відновлення історичної топонімії корінних народів України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2026 року № 391;

Державна цільова національно-культурна програма забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період

до 2030 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 березня 2024 року № 243-р;

Порядок перевірки рівня володіння державною мовою, затверджений рішенням Комісії від 13 травня 2021 року № 20 (в редакції рішення Комісії від 26 грудня 2023 року № 474), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08 липня 2021 року за № 897/36519;

Порядок призначення уповноважених установ, які забезпечують проведення іспитів на рівень володіння державною мовою та перевірку й оцінювання їх результатів, затверджений рішенням Комісії від 27 травня 2021 року № 23 (в редакції рішення Комісії від 07 лютого 2024 року № 27), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16 липня 2021 року за № 926/36548;

Порядок оскарження результатів іспиту на рівень володіння державною мовою та розгляду скарг, затверджений рішенням Комісії від 27 травня 2021 року № 24 (в редакції рішення Комісії від 26 листопада 2025 року № 411), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 19 липня 2021 року за № 933/ 36555;

Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», затверджене рішенням Комісії від 02 лютого 2024 року № 20, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11 березня 2024 року за № 352/ 41697;

Положення про банк завдань для іспитів на рівень володіння державною мовою, затверджене рішенням Комісії від 04 вересня 2025 року № 303, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2025 року за № 1566/ 44972;

Порядок напрацювання, затвердження, уведення в дію, перегляду стандартів державної мови та внесення змін до них, затверджений рішенням Комісії від 16 листопада 2023 року № 421, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04 грудня 2023 року за № 2107/ 41163;

Порядок роботи зі зверненнями громадян та особистого прийому громадян у Національній комісії зі стандартів державної мови, затверджений рішенням Комісії від 18 листопада 2022 року № 371, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16 січня 2023 року за № 87/ 39143;

Рішення Комісії від 24 червня 2021 року № 31 «Про затвердження класифікації рівнів володіння державною мовою та вимог до них», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 16 липня 2021 року за № 924/ 36546;

Рішення Комісії від 06 травня 2021 року № 16 «Про затвердження форми державного сертифіката про рівень володіння державною мовою», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 26 травня 2021 року за № 701/ 36323;

Положення про створення спеціальних умов для складення іспиту на рівень володіння державною мовою претендентами – особами з інвалідністю, затверджене рішенням Комісії від 18 жовтня 2023 року № 380, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2023 року за № 2177/ 41233.

Основні засади державної політики у сфері огляду витрат.

Сфера проведення огляду витрат – функціонування державної мови, зокрема в частині завдань та функцій, покладених на Комісію.

Громадяни України, незалежно від етнічного походження, переконань та займаної посади, повинні володіти українською мовою як мовою свого громадянства. Володіння державною мовою або її розуміння в обсязі, достатньому для спілкування, є необхідною умовою для набуття громадянства України.

Володіти державною мовою зобов'язані особи, які претендують на обрання чи призначення на посади, визначені частиною першою статті 9 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Закон покликаний забезпечити застосування української мови як державної на всій території України, зокрема під час здійснення посадовими та службовими особами представницьких функцій.

Механізм реалізації державної політики у сфері огляду витрат.

Відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та Положення про Національну комісію зі стандартів державної мови, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 листопада 2019 року № 911, завданням Комісії є збереження та розвиток державної мови через встановлення стандартів державної мови і методів перевіряння рівня володіння державною мовою, необхідного для набуття громадянства України чи зайняття визначених законами посад. Комісія під час напрацювання стандартів української термінології в різних галузях сприяє застосуванню українських слів, словосполучень і термінів замість іншомовних.

Пріоритетні стратегічні цілі та завдання:

1) напрацювання й затвердження стандартів державної мови;

2) розроблення та затвердження завдань для іспитів;

3) організація та проведення іспитів;

4) видача державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою;

5) видача витягів з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою;

6) розгляд скарг на результати іспитів;

7) ведення Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою та його адміністрування;

8) реалізація в межах повноважень Комісії окремих норм Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», Закону України «Про географічні назви» та Закону України «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу»;

9) реалізація Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 березня 2024 року № 243-р;

10) встановлення методів перевіряння рівня володіння державною мовою;

11) здійснення інших повноважень, визначених актами законодавства.

5. Показники, які характеризують стан сфери

№ з/п	Найменування	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2026 рік
1	2	3	4	5	6
1	Кількість штатних одиниць, одиниць	22,0	26,0	23,0	29,0
2	Відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів, тис. гривень	–	–	11 154,2	18 702,2
3	Оплата послуг Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів (розміщення національних електронних інформаційних ресурсів та збереження резервних копій національних електронних інформаційних ресурсів), тис. гривень	–	–	4 903,5	5 287,0
4	Оплата послуг з модернізації інформаційно-комунікаційної системи «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», тис. гривень	99,6	–	1 170,2	4 500,0
5	Кількість осіб, які взяли участь в іспитах	73 000,0	49 914,0	48 113,0	72 653,0

	на рівень володіння державною мовою, одиниць				
6	Кількість виданих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, одиниць	–	–	47 249,0	71 900,0
7	Кількість напрацьованих стандартів державної мови, одиниць	1,0	1,0	2,0	2,0
8	Кількість розглянутих звернень щодо оскарження результатів іспитів на рівень володіння державною мовою, одиниць	–	–	324,0	450,0
9	Питома вага виданих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою у загальній кількості осіб, які взяли участь в іспитах на рівень володіння державною мовою, відсотків	–	–	98,0	99,0
10	Частка жінок на державній службі (всього), відсотків	–	65,0	69,6	69,0

6. Проблемні питання, для вирішення яких проведено огляд

Ціль огляду витрат – підвищення ефективності використання коштів державного бюджету Комісією у сфері функціонування державної мови. Огляд витрат проводиться з метою підвищення ефективності використання коштів державного бюджету Комісією.

В умовах запровадженого в Україні воєнного стану досягнення цілей та завдань у сфері функціонування державної мови повинно супроводжуватися максимальною ефективністю використання бюджетних коштів, високим рівнем кореляції між витраченими коштами та досягнутими результатами. Сфера огляду витрат ефективно функціонує, однак залишаються способи для удосконалення та покращення результатів.

Зокрема, під час огляду витрат здійснено аналіз ефективності використання коштів державного бюджету при наданні публічних послуг і виявлено потенційний резерв щодо зменшення вартості їх надання. Для цього проблемного питання знайдено вирішення у варіантах досягнення цілі огляду витрат.

Під час огляду витрат виявлено проблемне питання, пов'язане із тим, що інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» працює на застарілій платформі та потребує постійної технічної підтримки, оновлення й модернізації. Інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» не відповідає сучасним вимогам до захисту інформації (зокрема, є ризик непідтвердження базового та цільового профілю з безпеки, що призведе до відсутності авторизації з безпеки, а це в подальшому збільшує ризики компрометації персональних даних та невиконання низки законів України в частині захисту персональних даних та захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах). Інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» не дає змоги аналізувати дані, зокрема про отримувачів публічних послуг у розрізі статі.

За умови наявності відповідного й належного нормативного, людського, фінансового й матеріально-технічного ресурсного забезпечення, починаючи із 2027 року, буде враховано гендерні аспекти, зокрема, доцільно запровадити гендерно-дезагреговані показники в частині надавачів публічних послуг з дезагрегацією за статтю та категоріями посад; кількості отримувачів / користувачів публічних послуг (за видом іспиту, окремо жінки та чоловіки)»; кількості виданих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою (за видом іспиту, за рівнем володіння державною мовою, окремо жінки та чоловіки); середнього результату складання іспиту на рівень володіння державною мовою в межах кожного рівня володіння державною мовою в розрізі статі (жінки / чоловіки); частки жінок та чоловіків, які успішно підтвердили рівень вільного володіння державною мовою

з першої спроби (%); рівня задоволеності отримувачів послуг із розподілом за видом іспиту та статтю (%). Це дозволить здійснювати аналіз даних про отримувачів публічних послуг у розрізі статі щодо реєстрації на іспит, участі в ньому, успішності складання, повторних спроб і подання скарг, що допоможе спрямовувати бюджетні кошти на покращення якості публічних послуг з урахуванням потреб жінок і чоловіків.

Натомість інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» не забезпечує відповідний функціонал для збору й аналізу потрібної інформації.

Для цього проблемного питання знайдено вирішення у варіантах досягнення цілі огляду витрат.

Проблемних питань, вирішення яких не передбачено в запропонованих варіантах досягнення цілі огляду витрат, не знайдено.

Очікується, що впровадження заходів після огляду витрат дозволить вирішити проблемні питання та максималізувати отримані результати при мінімізації витрачених коштів.

II. Узагальнена інформація про результати оцінки ефективності реалізації державної політики та відповідних витрат державного бюджету з відповідними висновками щодо:

актуальності та узгодженості цілей і завдань державної політики, визначених стратегічними і програмними документами

Упродовж 2022–2026 років ціль державної політики у сфері функціонування державної мови, відображена в Бюджетній декларації на відповідний період, залишалася незмінною та актуальною – «Якісна вища освіта та розвиток освіти дорослих». Із 2027 року ціль державної політики актуалізована відповідно до Програми діяльності Кабінету Міністрів України та відображена в Бюджетному запиті на 2027–2029 роки – «Актуалізувати зміст освіти відповідно до потреб держави, економіки та відновлення».

Відповідно до статті 10 Конституції України державною мовою в Україні є українська мова. Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України. Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається законом.

Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» регулює функціонування і застосування української мови як державної у сферах суспільного життя, визначених цим Законом, на всій території України, зокрема в частині:

1) підтримки української мови через сприяння:

а) застосуванню української мови відповідно до вимог українського правопису та інших стандартів державної мови;

б) вживанню замість іншомовних українських слів, словосполучень і термінів у разі, якщо в українській мові існують рівнозначні відповідники, та підвищенню рівня обізнаності громадян про них;

2) збереження та розвитку державної мови через встановлення стандартів державної мови і методів перевіряння рівня володіння державною мовою, необхідного для набуття громадянства чи зайняття визначених законами посад;

3) напрацювання з урахуванням пропозицій та висновків Інституту української мови Національної академії наук України, інших наукових та освітніх установ і затвердження стандартів державної мови, зокрема:

а) правопису української мови та змін до нього;

б) української термінології;

в) стандартів транскрибування і транслітерації;

4) затвердження вимог до рівнів володіння державною мовою для набуття громадянства України;

5) затвердження вимог до рівнів володіння державною мовою особами, визначеними частинами першою і другою статті 9 цього Закону;

6) затвердження порядку перевірки рівня володіння державною мовою;

7) затвердження форми державного сертифіката про рівень володіння державною мовою;

8) подання у встановленому законом порядку пропозицій Кабінету Міністрів України про внесення змін до законодавства, пов'язаних із забезпеченням стандартів державної мови;

9) затвердження завдань для іспиту;

10) організації іспитів на рівень володіння державною мовою та призначення спеціально уповноважених державою установ (організацій), які проводять іспити;

11) видання державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою;

12) ведення Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою та його адміністрування, видання витягів із нього;

13) здійснення інших повноважень, визначених цим Законом та іншими законами України.

Закон України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», серед іншого, ставить такі завдання у сфері функціонування державної мови:

1) необхідність приведення назви географічного об'єкта у відповідність до стандартів державної мови;

2) здійснення відповідної експертизи та надання висновків Комісії щодо відповідності пропозицій щодо найменування або перейменування географічного об'єкта стандартам державної мови (якщо перейменування пов'язане з приведенням назви адміністративно-територіальної одиниці у відповідність до стандартів державної мови);

3) оприлюднення Комісією на своєму офіційному веб-сайті переліку сіл, селищ, міст, назви яких не відповідають стандартам державної мови, та рекомендацій щодо приведення назв таких сіл, селищ, міст у відповідність до стандартів державної мови.

Закон України «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу» визначає:

1) необхідність приведення назви територіальної громади у відповідність зі стандартами державної мови;

2) надання обов'язкових для врахування при ухваленні рішення про перейменування територіальної громади висновків Комісії щодо відповідності назви територіальної громади до стандартів державної мови;

3) оприлюднення Комісією на своєму офіційному вебсайті переліку територіальних громад, назви яких потребують приведення у відповідність до стандартів державної мови у встановленому законодавством порядку.

Закон України «Про географічні назви» визначає потребу здійснення відповідної експертизи та надання висновків Комісії щодо відповідності пропозицій щодо перейменування географічних об'єктів до стандартів державної мови, якщо перейменування пов'язане з увідповідненням назви адміністративно-територіальної одиниці до стандартів державної мови.

Постанова Верховної Ради України від 15 січня 2026 року № 4764-IX «Про посилення ролі української мови в утвердженні Української держави», серед іншого, ставить такі завдання у сфері функціонування державної мови:

1) удосконалення галузевих терміносистем та словотворення на українськомовній основі;

2) з урахуванням пропозицій наукових установ Національної академії наук України та інших наукових і освітніх установ опрацювання і затвердження Українського правопису як стандарту державної мови;

3) вжиття невідкладних заходів для підвищення інституційної спроможності Комісії для ефективного розроблення передбачених законодавством стандартів.

Положення про Національну комісію зі стандартів державної мови, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06 листопада 2019 року № 911, визначає такі завдання у сфері функціонування державної мови:

1) збереження та розвиток державної мови через встановлення стандартів державної мови і методів перевіряння рівня володіння державною мовою, необхідного для набуття громадянства України чи зайняття визначених законами посад;

2) напрацювання з урахуванням пропозицій та висновків Інституту української мови Національної академії наук України, інших наукових та освітніх установ і затвердження стандартів державної мови, зокрема:

а) правопису української мови та змін до нього;

б) української термінології, зокрема правничої та медичної;

в) стандартів транскрибування і транслітерації;

3) розроблення і затвердження Класифікації рівнів володіння державною мовою з урахуванням рекомендацій Ради Європи з мовної освіти (CEFR);

4) визначення і затвердження вимог до рівнів володіння державною мовою для набуття громадянства України;

5) встановлення і затвердження вимог до рівнів володіння державною мовою особами, визначеними статтею 9 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

6) затвердження завдань для іспитів;

7) організація та проведення іспитів або призначення уповноважених установ, які проводять іспити;

8) затвердження порядку оскарження результатів іспиту та розгляду скарг;

9) затвердження форми державного сертифіката про рівень володіння державною мовою;

10) видання державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою;

11) ведення Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою та його адміністрування, видання витягів з нього;

12) здійснення інших повноважень, визначених актами законодавства.

Порядок повернення історичних назв географічним об'єктам, які містять символіку російської імперської політики, у рамках відновлення історичної топонімії корінних народів України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2026 року № 391, визначає необхідність здійснення відповідної експертизи та надання висновків Комісії щодо відповідності пропозицій щодо повернення історичної назви географічному об'єкту, розташованому на тимчасово окупованій території, назва якого містить символіку російської імперської політики, стандартам державної мови.

Серед заходів Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 березня 2024 року № 243-р, у сфері функціонування державної мови можна виділити такі:

1) розроблення пілотного проекту «Українська мова – офіційна мова Європейського Союзу»;

2) запровадження навчального курсу з української мови для посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

3) запровадження навчального курсу з української мови для літературних редакторів органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

4) запровадження змін до правил підготовки проєктів актів Кабінету Міністрів України з метою дотримання стандартів державної мови;

5) затвердження стандартів української термінології;

6) затвердження Стандарту державної мови «Українська мова як іноземна. Рівні загального володіння A1–C2»;

7) забезпечення взаємодії із розробниками освітніх програм «Українська мова як іноземна» у межах спеціальності 035 «Філологія»;

8) створення та розвиток Національного електронного корпусу української мови.

Завдання, визначені у стратегічних та програмних документах, нормативно-правових актах, що регулюють питання у сфері функціонування державної мови, залишаються актуальними.

Суперечностей між зазначеними вище документами не виявлено. Кожен із цих документів містить цілі та завдання, зокрема у сфері функціонування державної мови, які узгоджуються між собою та з пріоритетами України і відповідають цілі державної політики у сфері функціонування державної мови та завданню Комісії – збереження та розвиток державної мови через встановлення стандартів державної мови і методів перевіряння рівня володіння державною мовою.

відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами

Упродовж 2022–2029 років з огляду на сучасні потреби соціально-економічного розвитку держави завдання державної політики, відображене в Бюджетній декларації на відповідний період, – забезпечення державної підтримки розвитку і застосування української мови в усіх сферах суспільного життя – залишається незмінно пріоритетним. Тому наявні підходи до формування та механізмів реалізації державної політики у сфері функціонування державної мови відповідають сучасним потребам соціально-економічного розвитку держави.

Витрати бюджету плануються відповідно до пріоритетів державної політики, визначених стратегічними і програмними документами. Так, зокрема в додатку 2 до Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 березня 2024 року № 243-р, зазначено заходи у сфері функціонування державної мови з відповідним фінансуванням, яке розраховане на підставі результативних показників. Серед заходів, зокрема, є такі:

1) розроблення пілотного проекту «Українська мова – офіційна мова Європейського Союзу»;

2) запровадження навчального курсу з української мови для посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

3) запровадження навчального курсу з української мови для літературних редакторів органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

4) запровадження змін до правил підготовки проєктів актів Кабінету Міністрів України з метою дотримання стандартів державної мови;

5) затвердження стандартів української термінології;

6) затвердження Стандарту державної мови «Українська мова як іноземна. Рівні загального володіння А1–С2»;

7) забезпечення взаємодії із розробниками освітніх програм «Українська мова як іноземна» у межах спеціальності 035 «Філологія»;

8) створення та розвиток Національного електронного корпусу української мови.

Витрати бюджету, пов'язані із забезпеченням виконання функцій і завдань, покладених на Комісію, плануються з урахуванням досягнення конкретних результатів за рахунок коштів бюджету та здійснення оцінки ефективності використання бюджетних коштів на всіх стадіях бюджетного процесу.

Наявні підходи до формування та механізми реалізації державної політики у сфері функціонування державної мови, зокрема в частині надання публічних послуг (проведення іспитів, видання державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, видання витягів з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою та ін.), ґрунтуються на відповідних нормативно-правових актах. Під час розроблення проєкти таких нормативно-правових актів проходили громадське обговорення і були доопрацьовані з урахуванням громадської думки.

З огляду на викладене вище наявні підходи до формування та механізми реалізації державної політики у сфері функціонування державної мови відповідають баченню суспільством публічних послуг у сфері функціонування державної мови.

відповідності витрат бюджету встановленим вимогам, правильності та повноти їх розрахунку в бюджетних документах

Аналіз обсягів запланованих бюджетних коштів, їх розподіл за напрямами використання бюджетних коштів, визначених у бюджетних пропозиціях, бюджетних запитах та паспортах бюджетних програм

тис. гривень

№ з/п	Напрям використання бюджетних коштів	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2026 рік
1	2	3	4	5	6
	УСЬОГО за бюджетними програмами	37 002,1	44 322,1	43 780,3	61 780,3
	в тому числі: загальний фонд	37 002,1	44 322,1	43 780,3	61 780,3
1	2207010 «Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови»				
	УСЬОГО	37 002,1	44 322,1	43 780,3	61 780,3
	в тому числі: загальний фонд	37 002,1	44 322,1	43 780,3	61 780,3
1.1	Забезпечення виконання функцій і завдань, покладених на Національну комісію зі стандартів державної мови, зокрема за даними:				
	бюджетної пропозиції	29 734,6	29 757,6	39 700,0	43 780,3
	в тому числі: загальний фонд	29 734,6	29 757,6	39 700,0	43 780,3
	бюджетного запиту	37 002,1	44 322,1	43 780,3	61 780,3
	в тому числі: загальний фонд	37 002,1	44 322,1	43 780,3	61 780,3
	паспорта бюджетної програми	37 002,1	44 322,1	43 780,3	61 780,3
	в тому числі: загальний фонд	37 002,1	44 322,1	43 780,3	61 780,3

Упродовж періоду, охопленого оглядом витрат, фінансування здійснювалося за загальним фондом державного бюджету в межах єдиної бюджетної програми за КПКВК 2207010 «Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови». За цією бюджетною програмою складалися паспорти бюджетних програм.

За результатами аналізу обсягів запланованих бюджетних коштів, їх розподілу за напрямами використання бюджетних коштів, визначеними у бюджетних пропозиціях, бюджетних запитах та паспортах бюджетних програм встановлено, що упродовж періоду, охопленого оглядом витрат, видатки планувалися за єдиним напрямом використання бюджетних коштів – «Забезпечення виконання функцій і завдань, покладених на Національну комісію зі стандартів державної мови».

Відхилення між даними бюджетної пропозиції та даними бюджетного запиту в період 2023–2024 років пов'язані з тим, що у 2022 та 2023 роках бюджетна пропозиція не подавалася з огляду на ухвалене у зв'язку з початком повномасштабного вторгнення у 2022 році рішення про призупинення середньострокового бюджетного планування. Тому дані бюджетної пропозиції за 2023 та 2024 роки взято з бюджетної пропозиції на 2022–2024 роки, поданої у 2021 році, і такі дані не враховують уведеного в Україні воєнного стану з 24 лютого 2022 року.

Відхилення між даними бюджетної пропозиції та даними бюджетного запиту у 2025 році пов'язані з урахуванням у бюджетному запиті потреби Комісії у збільшенні граничних обсягів видатків на оплату праці та нарахування на оплату праці з огляду на перехід Комісії на здійснення оплати праці державних службовців на основі класифікації посад державної служби та недостатність бюджетних коштів для забезпечення нарахування та виплати заробітної плати державним службовцям Комісії відповідно до граничної чисельності працівників Комісії після проведення такої класифікації посад державної служби.

Відхилення між даними бюджетної пропозиції та даними бюджетного запиту у 2026 році пов'язані з урахуванням у бюджетному запиті запланованого у 2026 році проведення єдиного державного заліку (в частині української мови) (постанова Кабінету Міністрів України від 08 квітня 2025 року № 426 «Про внесення змін до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)»), унаслідок чого заплановане зростання обсягу видатків на відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів на 8 000,0 тис. гривень.

Крім того, у 2026 році заплановано запровадження сертифікаційного іспиту на рівень володіння українською мовою як іноземною, передбаченого на виконання абзацу 29 частини першої статті 64 Закону України «Про освіту» (після внесення відповідних змін до законодавства (проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедури визначення рівня володіння українською мовою, реєстраційний № 14353 від 05 січня 2026 року, проєкт Закону про внесення змін до деяких законів України щодо визначення рівня володіння українською мовою іноземними громадянами, реєстраційний № 15261 від 20 травня 2026 року)), внаслідок чого заплановане зростання обсягу видатків на відшкодування витрат за надання послуг із проведення таких іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів, видатків на відшкодування витрат за розроблення та рецензування завдань для таких іспитів, видатків на розроблення технічних вимог і створення додаткових модулів (програмного забезпечення) в інформаційно-комунікаційній системі «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» для проведення таких іспитів (на 10 000,0 тис. гривень загалом) з урахуванням Порядку проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409, Порядку перевірки рівня володіння державною мовою, затвердженого рішенням Комісії від 13 травня 2021 року № 20 (в редакції рішення Комісії від 26 грудня 2023 року № 474), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08 липня 2021 року за № 897/36519, Порядку призначення уповноважених установ, які забезпечують проведення іспитів на рівень володіння державною мовою та перевірку й оцінювання їх результатів, затвердженого рішенням Комісії від 27 травня 2021 року № 23 (в редакції рішення Комісії від 07 лютого 2024 року № 27), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 липня 2021 року за № 926/36548, Положення про банк завдань для іспитів на рівень володіння державною мовою, затвердженого рішенням Комісії від 04 вересня 2025 року № 303, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2025 року за № 1566/ 44972.

Відхилення між плановими показниками бюджетного запиту та паспорта бюджетної програми відсутні.

Отже, здійснивши перевірку обсягів бюджетних коштів та їх розподілу за напрямами використання бюджетних коштів, визначеними у бюджетних пропозиціях, бюджетних запитах, паспортах бюджетних програм, установлено, що обсяги бюджетних коштів спрямовувались за єдиним напрямом використання бюджетних коштів – «Забезпечення виконання функцій і завдань, покладених на Національну комісію зі стандартів державної мови». При цьому, такі обсяги узгоджуються між бюджетними пропозиціями, бюджетними запитами, паспортами бюджетних програм.

За результатами аналізу розподілу обсягів бюджетних коштів за кодами економічної класифікації видатків встановлено, що упродовж періоду, охопленого оглядом витрат, обсяги бюджетних коштів за бюджетною програмою зростають із року в рік.

Зокрема, у 2024 році обсяги видатків удвічі більші, ніж у 2023 році. Це пов'язано, зокрема, із:

1) переходом Комісії на оплату праці працівників відповідно до результатів класифікації посад державної служби, внаслідок чого видатки на оплату праці та нарахування на оплату праці зросли на $^2/_3$, і це при тому, що Комісія у травні 2024 року максимально оптимізувала структуру, зменшивши річний фонд заробітної плати за посадовими окладами майже на 1 500,0 тис. грн;

2) значним зростанням вартості наданих публічних послуг (надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів), яка з 2021 року залишалася незмінною та вже не відповідала рівню сучасних соціальних стандартів (обсяги здійснених видатків зросли майже втричі з огляду на:

прив'язку з 04 листопада 2023 року вартості публічних послуг до рівня прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 01 січня відповідного року згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2023 року № 1126 «Про внесення змін до Порядку проведення іспитів на рівень володіння державною мовою»;

збільшення кількості екзаменаторів – осіб, на яких покладено повноваження щодо проведення й оцінювання іспиту, відповідно до рішення Комісії від 26 грудня 2023 року № 474 «Про внесення змін до рішення Національної комісії зі стандартів державної мови від 13 травня 2021 року № 20», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 січня 2024 року за № 101/41446, з метою забезпечення вищого рівня прозорості та неупередженості під час перевірки й оцінювання результатів іспитів, що також сприяло зменшенню кількості звернень з метою оскарження результатів іспитів).

У 2025 році приріст обсягів видатків порівняно з 2024 роком склав лише 11%, що пов'язано зі збільшенням суми видатків на оплату праці та нарахувань на оплату праці з огляду на недостатність попереднього їх обсягу для забезпечення нарахування та виплати заробітної плати державним службовцям Комісії відповідно до граничної чисельності працівників після проведення класифікації посад державної служби згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2023 року № 1109 «Про підготовку до запровадження умов оплати праці державних службовців на основі класифікації посад».

У 2026 році заплановано освоїти в 1,5 рази більше обсягів видатків, ніж у 2025 році. Це пов'язано з очікуваним зростанням на $^2/_3$ обсягів надання публічних послуг з огляду на заплановане проведення єдиного державного заліку (в частині української мови) (постанова Кабінету Міністрів України від 08 квітня 2025 року № 426 «Про внесення змін до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)») та запровадження сертифікаційного іспиту на рівень володіння державною мовою, зокрема українською мовою як іноземною, передбаченого на виконання абзацу 29 частини першої статті 64 Закону України «Про освіту» (після внесення відповідних змін до законодавства (проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедури визначення рівня володіння українською мовою, реєстраційний № 14353 від 05 січня 2026 року, проєкт Закону про внесення змін до деяких законів України щодо визначення рівня володіння українською мовою іноземними громадянами, реєстраційний № 15261 від 20 травня 2026 року)). Крім того, з метою запровадження сертифікаційного іспиту на рівень володіння державною мовою, зокрема українською мовою як іноземною (для кожного із шістьох рівнів володіння державною мовою окремо) потрібно розробити та прорецензувати завдання для іспитів на рівень володіння українською мовою як іноземною, розробити технічні вимоги і створити додаткові модулі (програмне забезпечення) в інформаційно-комунікаційній системі «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» на 8 779,8 тис. гривень.

Здійснивши перевірку розрахунків обсягів бюджетних коштів, зазначених у бюджетних документах за період, охоплений оглядом витрат, визначено, що витрати бюджету під час планування відповідають вимогам, встановленим, зокрема, Бюджетним кодексом України, законами України про Державний бюджет України на відповідні роки, Порядком

складання, розгляду, затвердження та основними вимогами до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228, Інструкцією з підготовки бюджетних запитів, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 21 грудня 2022 року № 450, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 22 лютого 2023 року за № 322/39378, Правилами складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2002 року № 1098 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 14 січня 2008 року № 19), зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 21 січня 2003 року за № 47/7368, та іншими нормативно-правовими актами.

Граничні обсяги витрат бюджету, передбачені Комісії у сфері функціонування державної мови, щороку затверджуються в законі України про Державний бюджет України.

Встановлено, що розрахунки планових витрат бюджету, включені в бюджетних документах, правильні та обґрунтовані, зокрема:

1) видатки на оплату праці розраховані відповідно до посадових окладів (з 2024 року – відповідно до посадових окладів за результатами класифікації посад державної служби) та враховують вимоги Законів України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», «Про державну службу», постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2023 року № 1409 «Питання оплати праці державних службовців на основі класифікації посад у 2024 році» (зі змінами застосовується також упродовж 2025–2026 років), а з 2025 року враховують вимоги Порядку формування фонду оплати праці державних службовців у державному органі, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 06 червня 2025 року № 668;

2) видатки на нарахування на оплату праці розраховані з урахуванням вимог Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

3) вартість товарів обов'язково враховує вимоги постанови Кабінету Міністрів України від 04 квітня 2001 року № 332 «Про граничні суми витрат на придбання автомобілів, меблів, іншого обладнання та устаткування, мобільних телефонів, комп'ютерів державними органами, а також установами та організаціями, які утримуються за рахунок державного бюджету»;

4) обсяги витрат на надання публічних та пов'язаних із ними послуг (проведення іспитів, видання державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, видання витягів з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, розроблення і рецензування завдань для іспитів та ін.) розраховані відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Порядку проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409, Порядку ведення Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 року № 584, Порядку перевірки рівня володіння державною мовою, затвердженого рішенням Комісії від 13 травня 2021 року № 20 (в редакції рішення Комісії від 26 грудня 2023 року № 474), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08 липня 2021 року за № 897/36519, Порядку призначення уповноважених установ, які забезпечують проведення іспитів на рівень володіння державною мовою та перевірку й оцінювання їх результатів, затвердженого рішенням Комісії від 27 травня 2021 року № 23 (в редакції рішення Комісії від 07 лютого 2024 року № 27), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 липня 2021 року за № 926/36548, та з урахуванням того, що інформація в Реєстрі державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, зокрема державні сертифікати про рівень володіння державною мовою, зберігається постійно, і обсяг хмарного сховища, пов'язаного з її зберіганням, постійно збільшується, як і відповідні витрати;

5) обсяги витрат, пов'язаних із консультаційними послугами з міжнародними організаціями у сфері міжнародного досвіду з тестування мов, зі сплатою членських внесків за міжнародними угодами та договорами, організаційних внесків за участь у конференціях та супутніх банківських послуг (комісія банку) враховують розміри таких внесків відповідно

до укладених угод і договорів з урахуванням прогнозних показників курсу гривні щодо іноземних валют;

6) обсяги витрат на відрядження розраховані відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 02 лютого 2011 року № 98 «Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів» з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 року № 710 «Про ефективне використання державних коштів» та прогнозних показників курсу гривні щодо іноземних валют;

7) обсяги витрат на оплату комунальних послуг та енергоносіїв розраховані з урахуванням прогнозних тарифів на такі послуги.

Здійснивши перевірку фактичних обсягів бюджетних коштів, визначених у бюджетних документах за період, охоплений оглядом витрат, підтверджено їх правильність та встановлено, що такі обсяги включаються до бюджетних документів на підставі даних внутрішньогосподарського обліку, врахованих у бюджетній та фінансовій звітності Комісії за відповідний бюджетний період, та відповідають даним Казначейства.

Бюджетні кошти використовуються з дотриманням принципу суворої економії, пріоритетності та ефективності видатків, особливо в умовах запровадженого в Україні воєнного стану.

зв'язку між витраченими коштами та отриманим результатом

Динаміка обсягів здійснених витрат та аналіз результативних показників бюджетної програми за період, охоплений оглядом витрат, дають змогу встановити зв'язок між витраченими коштами та отриманим результатом.

Визначено, що результативний показник «кількість штатних одиниць» не має прямого зв'язку з витраченими коштами в межах граничної чисельності працівників Комісії, оскільки незалежно від фактичної чисельності працівників такі працівники виконують увесь обсяг завдань і функцій, покладених на Комісію. Водночас витрачені кошти на оплату праці та нарахування на оплату праці пов'язані з отриманим результатом, оскільки дають змогу здійснювати виплати заробітної плати працівникам Комісії, які власне й організовують та забезпечують отримання результатів роботи Комісії.

Прямий зв'язок між витраченими коштами та отриманим результатом чітко простежується в низці результативних показників, зокрема таких, як «Оплата послуг Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів (розміщення національних електронних інформаційних ресурсів та збереження резервних копій національних електронних інформаційних ресурсів), «Кількість осіб, які взяли участь в іспитах на рівень володіння державною мовою», «Кількість розроблених завдань для іспитів на рівень володіння державною мовою», «Кількість прорецензованих завдань для іспитів на рівень володіння державною мовою», які здійснюють вплив на 38,0%–41,9% від загальної суми видатків на рік.

Встановлено, що низка показників залежить від результативного показника «Кількість осіб, які взяли участь в іспитах на рівень володіння державною мовою», який прямо впливає на обсяги витрачених коштів. Отже, такі результативні показники як «Кількість виданих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою», «Кількість виданих витягів з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою», «Кількість розглянутих звернень щодо оскарження результатів іспитів на рівень володіння державною мовою» теж демонструють позитивну залежність отриманих результатів від обсягу витрачених коштів.

Виявлено, що для кращого простеження зв'язку між витраченими коштами та отриманим результатом варто додати в паспорт бюджетної програми показники ефективності «середня вартість проведення іспиту в розрахунку на 1 особу» та «середня вартість розроблення та рецензування 1 завдання для іспитів» з дезагрегацією за видом іспиту.

З огляду на викладене вище встановлено стійкий зв'язок між витраченими коштами та отриманим результатом, тенденція збільшення обсягу видатків з року в рік позитивно впливає на отримані результати.

Оцінка методики розрахунків результативних показників бюджетних програм не здійснювалася, оскільки така методика розрахунку не розроблялася з огляду на те, що серед результативних показників відсутні такі, які би потребували методологічних роз'яснень їх змісту відповідно до Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10 грудня 2010 року № 1536 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 15 червня 2015 року № 553), зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2010 року за № 1353/18648.

ефективності надання публічних послуг за рахунок коштів державного бюджету, рівня забезпечення потреб, задоволення інтересів отримувачів / користувачів і надавачів публічних послуг

За результатами аналізу встановлено, що Комісія в контексті реалізації повноважень, пов'язаних із виконанням функцій і завдань, передбачених законодавством, надає колективні публічні послуги «Видання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою» та «Видання витягу з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою» особам, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків, особам, які мають намір набути громадянство України. Результати надання публічних послуг – підтверджений рівень володіння державною мовою, отриманий державний сертифікат про рівень володіння державною мовою та отриманий витяг з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою.

Комісія не формує статистики щодо отримувачів публічних послуг за статтю, віком, місцем проживання, станом здоров'я, етнічним походженням та соціально-економічним статусом.

Аналіз підходів до формування вартості публічних послуг виявив, що публічна послуга «Видання витягу з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою» надається безкоштовно, але потребує залучення працівників Комісії та здійснення видатків на оплату праці таких працівників. З огляду на те, що витяги можна замовляти до державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою попередніх років необмежену кількість разів, з метою оптимізації витрат доцільно автоматизувати формування витягів з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, що можливо за рахунок створення нової інформаційно-комунікаційної системи з реалізацією такої автоматизації.

Вартість надання публічної послуги «Видання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою» чітко розраховується відповідно до Порядку проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409, Порядку перевірки рівня володіння державною мовою, затвердженого рішенням Комісії від 13 травня 2021 року № 20 (в редакції рішення Комісії від 26 грудня 2023 року № 474), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08 липня 2021 року за № 897/36519, Порядку призначення уповноважених установ, які забезпечують проведення іспитів на рівень володіння державною мовою та перевірку й оцінювання їх результатів, затвердженого рішенням Комісії від 27 травня 2021 року № 23 (в редакції рішення Комісії від 07 лютого 2024 року № 27), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 липня 2021 року за № 926/36548, і складається з відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів (робота інструкторів та використання Інтернету під час проведення іспитів) та відшкодування витрат за надання послуг із перевірки й оцінювання їх результатів (робота екзаменаторів) з урахуванням розмірів відшкодування відповідно до укладених договорів з уповноваженими установами.

Робота інструкторів залежить від кількості осіб, які одночасно складають іспит в аудиторії, з розрахунку, що один інструктор забезпечує дотримання процедури організації

та проведення іспиту не менш як для однієї особи і не більш як для п'яти осіб, та від тривалості іспиту залежно від його виду (для осіб, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків, чи для осіб, які мають намір набути громадянство України).

Використання Інтернету під час проведення іспитів залежить від кількості осіб та тривалості іспиту залежно від його виду.

Робота екзаменаторів залежить від виду іспиту, оскільки кожен вид містить різну кількість завдань для іспиту та потребує залучення до перевірки й оцінювання результатів іспиту різної кількості екзаменаторів.

Розміри відшкодування прив'язані до розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 01 січня відповідного року.

Аналіз ефективності надання публічних послуг за рахунок бюджетних коштів здійснено з урахуванням загальних підходів до визначення публічних послуг, встановлених Методичними рекомендаціями щодо формування бюджетних програм головними розпорядниками коштів державного бюджету, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 25 серпня 2023 року № 465.

За результатами аналізу ефективності надання публічних послуг за рахунок бюджетних коштів встановлено, що Комісія забезпечує якісне надання публічних послуг при залученні мінімального обсягу бюджетних коштів та досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів.

Водночас установлено, що автоматизація формування витягів з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою під час надання публічної послуги «Видання витягу з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою» дозволить ефективніше використовувати людський ресурс Комісії при незмінному обсязі видатків державного бюджету.

Крім того, така складова вартості публічної послуги «Видання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою», як «Використання Інтернету під час проведення іспитів», є недостатньо актуальною, оскільки до надавачів публічної послуги (уповноважені установи, які забезпечують проведення іспитів та перевірку й оцінювання їх результатів) не встановлюються особливі вимоги до мережі Інтернет і під час надання публічної послуги такі установи використовують ресурси мережі Інтернет, вартість яких вони оплачують незалежно від того, надається публічна послуга чи ні.

Обсяг бюджетних коштів розраховується на підставі прозорих та обґрунтованих показників, визначених нормативно-правовими актами і визначається відповідно до очікуваної кількості осіб – отримувачів публічних послуг.

Збільшення кількості отримувачів публічних послуг призводить до пропорційного збільшення обсягу бюджетних коштів, безпосередньо пов'язаних із видатками на відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів, а також збільшує обсяг видатків на оплату послуг Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів (розміщення національних електронних інформаційних ресурсів та збереження резервних копій національних електронних інформаційних ресурсів), потрібних для забезпечення зберігання державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, які мають лише електронну форму і зберігаються постійно.

Встановлено, що Комісія демонструє високий рівень забезпечення потреб і задоволення інтересів отримувачів публічних послуг, щоб усі особи, які виявили намір отримати публічну послугу, мали змогу її отримати, зокрема вживає таких заходів:

1) уповноважує установи (організації), які проводять іспити, в різних регіонах України з урахуванням запитів від отримувачів публічних послуг;

2) збільшує кількість місць для проведення іспиту в разі відсутності вільних місць для реєстрації на іспит;

3) проводить активну інформаційну кампанію, регулярно публікуючи на власному офіційному вебсайті та в соціальних мережах інформацію про наявність вільних місць для реєстрації на іспит.

Визначено, що високий рівень забезпечення потреб і задоволення інтересів отримувачів публічних послуг призводить до досягнення високого соціального ефекту, адже підтверджений рівень володіння державною мовою сприяє на рівні суспільства утвердженню української національної та громадянської ідентичності.

Високий рівень забезпечення потреб і задоволення інтересів отримувачів публічних послуг призводить до високого рівня задоволення інтересів Комісії як надавача публічних послуг, оскільки підтверджує досягнення Комісією високого рівня ефективності надання публічних послуг.

Опитування щодо визначення рівня задоволеності результатами наданих публічних послуг упродовж 2023–2026 років не проводилися.

З метою забезпечення високого соціального ефекту, утвердження української національної та громадянської ідентичності, а також підтвердження ефективності діяльності Комісії як надавача публічних послуг, за умови наявності відповідного й належного нормативного, людського, фінансового й матеріально-технічного ресурсного забезпечення рекомендовано:

1) запровадити щорічний системний вибірковий моніторинг якості надання публічних послуг із обов'язковим застосуванням інструментів оцінки задоволеності отримувачів із 2027 року;

2) здійснювати гендерний аналіз результатів опитувань через дезагрегацію даних за статтю (а також за віком, інвалідністю, місцем проживання (регіоном) тощо), що дозволить виявити можливі бар'єри в доступі до публічних послуг та специфічні потреби різних груп жінок і чоловіків;

3) врахувати результати моніторингу під час ухвалення управлінських рішень, удосконалення процедур надання публічних послуг та підвищення рівня взаємодії з громадськістю.

повноти (інформативності) та якості документів, що формуються головним розпорядником бюджетних коштів і застосовуються в бюджетному процесі (бюджетні пропозиції, бюджетні запити, паспорти бюджетних програм тощо)

За результатами аналізу документів, які Комісія формує та застосовує в бюджетному процесі, зокрема бюджетних пропозицій, бюджетних запитів, паспортів бюджетної програми тощо, встановлено, що такі документи готуються якісно та забезпечують високий рівень інформативності. Паспорти бюджетних програм вчасно затверджуються наказами Міністерства освіти і науки України упродовж 45 днів від дня набрання чинності законом України про Державний бюджет України відповідно до Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2002 року № 1098 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 14 січня 2008 року № 19), зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 21 січня 2003 року за № 47/7368.

Результативні показники бюджетної програми є реалістичними та актуальними. Значення результативних показників, які відповідно до звіту про виконання паспорта бюджетної програми у звітному періоді виконано зі значним відхиленням, при плануванні їх у паспорті бюджетної програми на період, наступний за звітним, коригуються з урахуванням причин такого відхилення з метою відповідності критерію «реалістичність». Результативні показники, які втратили актуальність внаслідок досягнення цілі, виключаються з бюджетних пропозицій, бюджетних запитів, паспортів бюджетної програми тощо.

Результативні показники бюджетної програми є суспільно значущими, оскільки дають можливість оцінити вплив діяльності Комісії на економіку та суспільство, ефективність надання публічних послуг. За умови наявності відповідного й належного нормативного, людського,

фінансового й матеріально-технічного ресурсного забезпечення, починаючи із 2027 року, буде впроваджено гендерно-дезагреговані показники:

1) показник затрат «Чисельність працівників Комісії з дезагрегацією за статтю та категоріями посад»;

2) показники продукту «Кількість осіб, які взяли участь в іспитах на рівень володіння державною мовою (за видом іспиту, окремо жінки та чоловіки)» та «Кількість виданих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою (за видом іспиту, за рівнем володіння державною мовою, окремо жінки та чоловіки)»;

3) показник ефективності «Середній результат складання іспиту на рівень володіння державною мовою в межах кожного рівня володіння державною мовою в розрізі статі (жінки / чоловіки)»;

4) показники якості «Частка жінок та чоловіків, які успішно підтвердили рівень вільного володіння державною мовою з першої спроби (%)» і «Рівень задоволеності отримувачів послуг із розподілом за видом іспиту та статтю (%)».

Імплементація цієї групи показників дозволить комплексно оцінити рівність доступу до публічних послуг, виявити можливі бар'єри для претендентів та забезпечити високий рівень відповідності програмно-цільовому методу.

ефективності системи управління бюджетними коштами

Комісія здійснює постійний контроль за цільовим, ефективним та раціональним використанням бюджетних коштів.

За результатами здійсненого аналізу звітів про виконання паспорта бюджетної програми та моніторингу електронної системи закупівель (покликання на відбір: https://prozorro.gov.ua/uk/search/tender?proc_type=aboveThreshold&buyer=43510755) установлено, що в Комісії організовано використання бюджетних коштів через здійснення публічних закупівель відповідно до законодавства. Комісія упродовж періоду, охопленого оглядом витрат, забезпечувала вчасність проведення тендерних процедур відповідно до потреби.

За визначений період не спостерігалося випадків, коли б у межах року не встигали здійснити процедуру закупівлі й кошти залишалися невикористаними. До організації здійснення процедур закупівель Комісія підходить відповідально і, як наслідок, упродовж періоду, охопленого оглядом витрат, не має у своєму активі тендерів, які б не відбулися. У 2023 році було відмінено одну процедуру закупівлі з огляду на продовження дії ліцензій на програмне забезпечення, яке було предметом закупівлі, на безоплатній основі, інформація щодо чого надійшла вже після оголошення закупівлі.

Проаналізувавши результати оцінки ефективності бюджетної програми можна дійти висновку, що у сфері функціонування державної мови організовано оперативне реагування на зміну умов.

Зокрема, упродовж 2023–2026 років з огляду на зростання тарифів на комунальні послуги та енергоносії виникала нестача коштів для забезпечення відповідних розрахунків. Комісія реагувала на такі зміни через здійснення перерозподілу бюджетних призначень за кодами економічної класифікації видатків бюджету в межах загального обсягу бюджетних призначень.

У 2023 році у зв'язку з економією коштів, яка виникла внаслідок зменшення кількості проведених іспитів та неотримання від Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України погодження технічного завдання на побудову комплексної системи захисту інформації Комісії, Комісія звернулася із проханням перерозподілити такі кошти в межах видатків, передбачених Міністерству освіти і науки на 2023 рік, з метою ефективного використання бюджетних коштів.

У 2024 році виникла потреба обладнати залу засідань, натомість коштів на придбання предметів, матеріалів та обладнання було недостатньо. Комісія відреагувала на таку потребу через здійснення перерозподілу бюджетних призначень за кодами економічної класифікації видатків бюджету в межах загального обсягу бюджетних призначень. У кінці року виникла нагальна потреба придбати зарядні станції з метою забезпечення безперебійної роботи Комісії

в умовах відключень електроенергії. Закупівля була здійснена з огляду на оперативне реагування через здійснення перерозподілу бюджетних призначень за кодами економічної класифікації видатків бюджету в межах загального обсягу бюджетних призначень.

У 2025 році виникла потреба відбути у незаплановане відрядження, натомість коштів для цього було недостатньо. Комісія оперативно відреагувала на таку потребу через здійснення перерозподілу бюджетних призначень за кодами економічної класифікації видатків бюджету в межах загального обсягу бюджетних призначень.

Упродовж періоду, охопленого оглядом витрат, за потреби здійснення видатків в межах коду економічної класифікації видатків бюджету, не передбачених у розрахунку до кошторису на відповідний рік, або обсяги яких були недостатніми для здійснення закупівлі, Комісія оперативно реагувала на такі потреби та вносила зміни до розрахунку до кошторису на відповідний рік.

За результатами аналізу звітів про виконання паспорта бюджетної програми та результатів оцінки ефективності бюджетної програми визначено, що у сфері функціонування державної мови Комісія організувала моніторинг виконання бюджетної програми та враховує результати оцінки ефективності бюджетної програми в перспективі.

Зокрема, у 2024 році виконано закладені у результатах оцінки ефективності бюджетної програми за 2023 рік заходи із підвищення ефективності бюджетної програми в межах напряму підвищення ефективності бюджетної програми «Підвищення ефективності планування потреби у бюджетних коштах за бюджетною програмою», а саме: виключено результативні показники, які втратили актуальність.

У 2025 році виконано закладені у результатах оцінки ефективності бюджетної програми за 2024 рік заходи із підвищення ефективності бюджетної програми в межах напряму підвищення ефективності бюджетної програми «Підвищення ефективності планування потреби у бюджетних коштах за бюджетною програмою», а саме: застосовано системний підхід до удосконалення результативних показників і запроваджено низку результативних показників, які дають змогу краще оцінити ефективність бюджетної програми.

Встановлено, що з метою забезпечення прогнозованості результативних показників, обсягів видатків на перспективу в Комісії організовано стратегічне й операційне планування діяльності у сфері функціонування державної мови. Зокрема щороку затверджується План роботи Комісії на відповідний рік та раз на три роки затверджується Стратегічний план роботи Комісії на відповідний період. У Плані роботи Комісії на відповідний рік містяться завдання для виконання у сфері функціонування державної мови упродовж року з відповідними індикаторами виконання. Стратегічний план роботи Комісії на відповідний період визначає пріоритети та основні заходи державної політики у сфері функціонування державної мови на середньострокову перспективу.

ефективності заходів, вжитих за результатами останнього огляду витрат, проведеного в минулі роки, та ступінь досягнення цілі цього огляду витрат

У сфері функціонування державної мови, зокрема в частині використання коштів державного бюджету Комісією, огляди витрат не проводилися.

III. Базовий варіант реалізації державної політики

1. Фактори, що впливають на обсяг витрат державного бюджету

№ з/п	Найменування бюджетної програми / фактор	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
1	2	3	4	5	6
1	2207010 «Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови»				
1.1	Кількість штатних одиниць, одиниць	29	29	29	29

1.2	Кількість отримувачів публічних послуг, одиниць	72 653	62 576	62 322	53 056
1.3	Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, гривень	3 328	3 674	3 994	4 278
1.4	Обмінний курс гривні до долара США, гривень	45,6	47,1	49,1	50,7
1.5	Обмінний курс гривні до євро, гривень	53,0	55,0	57,0	59,0
1.6	Ціни / тарифи на послуги Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів (розміщення національних електронних інформаційних ресурсів та збереження резервних копій національних електронних інформаційних ресурсів) за 1 місяць, тис. гривень	475,3	583,7	671,0	750,6
1.7	Інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» працює на застарілій платформі, що зумовлює потребу в постійному оновленні системи та її модернізації, тис. гривень	4 500,0	6 000,0	6 000,0	6 000,0

2. Базовий обсяг витрат державного бюджету

тис. гривень

№ з/п	Найменування бюджетної програми / напрям використання бюджетних коштів	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
1	2	3	4	5	6
	УСЬОГО за бюджетними програмами	61 780,3	65 796,5	65 796,5	65 796,5
	у тому числі: загальний фонд	61 780,3	65 796,5	65 796,5	65 796,5
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
1	2207010 «Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови»				
	УСЬОГО	61 780,3	65 796,5	65 796,5	65 796,5
	у тому числі: загальний фонд	61 780,3	65 796,5	65 796,5	65 796,5
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1	Забезпечення виконання функцій і завдань, покладених на Національну комісію зі стандартів державної мови	61 780,3	65 796,5	65 796,5	65 796,5
	2111, усього	*18 729,6*	*20 773,0*	*20 773,0*	*20 773,0*
	у тому числі: загальний фонд	18 729,6	20 773,0	20 773,0	20 773,0
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2120, усього	*4 120,5*	*4 570,0*	*4 570,0*	*4 570,0*
	у тому числі: загальний фонд	4 120,5	4 570,0	4 570,0	4 570,0
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2210, усього	*320,0*	*948,6*	*106,8*	*197,3*
	у тому числі: загальний фонд	320,0	948,6	106,8	197,3
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0

	2240, усього	*37 282,1*	*38 019,1*	*38 790,7*	*38 630,3*
	у тому числі: загальний фонд	37 282,1	38 019,1	38 790,7	38 630,3
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2250, усього	*691,4*	*900,0*	*960,0*	*1 020,0*
	у тому числі: загальний фонд	691,4	900,0	960,0	1 020,0
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2271, усього	*168,7*	*111,9*	*111,9*	*111,9*
	у тому числі: загальний фонд	168,7	111,9	111,9	111,9
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2272, усього	*26,9*	*15,0*	*15,0*	*15,0*
	у тому числі: загальний фонд	26,9	15,0	15,0	15,0
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2273, усього	*79,8*	*37,0*	*37,0*	*37,0*
	у тому числі: загальний фонд	79,8	37,0	37,0	37,0
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2275, усього	*4,5*	*3,5*	*3,5*	*3,5*
	у тому числі: загальний фонд	4,5	3,5	3,5	3,5
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2282, усього	*80,0*	*57,5*	*58,5*	*59,5*
	у тому числі: загальний фонд	80,0	57,5	58,5	59,5
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0
	2800, усього	*276,8*	*360,9*	*370,1*	*379,0*
	у тому числі: загальний фонд	276,8	360,9	370,1	379,0
	спеціальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0

3. Підходи до розрахунку витрат державного бюджету за базовим варіантом

Під час здійснення розрахунку базового обсягу витрат застосовано такі підходи:

1) витрати на програми / заходи / проєкти, строк виконання / реалізації яких закінчився, а також одноразові та періодичні витрати було віднято від показників, які є основою для розрахунку на відповідний рік (на середньостроковий період не враховано надання публічних послуг в частині проведення єдиного державного заліку (українська мова) (постанова Кабінету Міністрів України від 08 квітня 2025 року № 426 «Про внесення змін до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)»));

2) водночас обсяги одноразових і періодичних витрат, які необхідно здійснити в одному з років середньострокового періоду відповідно до законодавства, розраховувалися з урахуванням відповідних факторів і включені до базового обсягу витрат на відповідний рік (на кожен рік середньострокового періоду передбачено витрати на архівні послуги, послуги з письмового перекладу публікацій офіційного вебсайту Комісії англійською мовою, послуги технічної підтримки програмного забезпечення (Zabbix Server, Wazuh Server, послуги авторизації

з безпеки інформаційно-комунікаційних систем), на 2027 рік передбачено витрати на постачання модулів та центру генерації ключів зі складу «КП КЗІ «Криптосервер 2.0»);

3) видатки на оплату праці працівників Комісії визначені з урахуванням вимог та обмежень, що застосовуються станом на період підготовки бюджетного запиту на 2027–2029 роки;

4) чисельність працівників Комісії врахована в межах граничної чисельності працівників, визначеної Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та постановою Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2014 року № 85 «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів»;

5) кількість отримувачів публічних послуг визначається з урахуванням показників статистики, інформації, яка міститься у звітності та базах даних, та іншої інформації, що впливає на динаміку показників щодо отримувачів публічних послуг у середньостроковому періоді;

6) внески до міжнародних організацій враховані в межах відповідних зобов'язань за укладеними угодами та договорами з такими організаціями;

7) враховано ціни / тарифи на відповідні товари (роботи, послуги), закупівлю яких передбачається здійснювати в середньостроковому періоді для виконання бюджетної програми;

8) враховано Стратегічний план діяльності Комісії на 2026–2028 роки;

9) враховано результати моніторингу виконання бюджетної програми в поточному році.

Під час аналізу витрат державного бюджету у сфері функціонування державної мови на середньостроковий період виявлено низку факторів, які впливають на обсяг витрат державного бюджету за бюджетною програмою за КПКВК 2207010 «Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови».

Так, кількість штатних одиниць здійснює безпосередній вплив на 40% від загального обсягу видатків за бюджетною програмою. На середньостроковий період значення, яке характеризує фактор, залишається незмінним.

Кількість отримувачів публічних послуг та розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 01 січня відповідного року здійснюють безпосередній вплив на третину від загального обсягу видатків за бюджетною програмою. Кількість отримувачів публічних послуг прогнозується на середньостроковий період з огляду на поточну динаміку значення цього фактора. Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб на період з 2027 до 2029 року демонструє позитивну динаміку на підставі інформації та показників, врахованих під час підготовки бюджетного запиту на 2027–2029 роки.

Обмінні курси гривні до іноземних валют безпосередньо впливають на обсяги видатків на відрядження за кордон, консультаційні послуги щодо досвіду у сфері мовного тестування, участь у навчальних курсах щодо вивчення міжнародного досвіду у сфері тестування рівня володіння мовою, сплату внесків за асоційоване членство в міжнародних організаціях (ALTE, EALTA, EAFT) та організаційних внесків для участі в міжнародних конференціях. Також обмінні курси гривні до іноземних валют впливають на вартість програмного забезпечення та послуги у сфері інформатизації, залежні від таких курсів. На середньостроковий період обмінні курси гривні до іноземних валют мають тенденцію до зростання з урахуванням інформації та показників, врахованих під час підготовки бюджетного запиту на 2027–2029 роки.

Ціни / тарифи на послуги Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів (розміщення національних електронних інформаційних ресурсів та збереження резервних копій національних електронних інформаційних ресурсів) за 1 місяць упродовж 2027–2029 років зростають з огляду на потребу зберігати більший обсяг національних електронних інформаційних ресурсів (зберігання даних про перебіг та результати іспитів, державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, які мають лише електронну форму і зберігаються постійно), що призводить до збільшення обсягу витрат державного бюджету.

Інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» працює на застарілій платформі, що зумовлює потребу

в постійному оновленні системи та збільшенні витрат на її технічну підтримку. Система не відповідає сучасним вимогам до захисту інформації та не дає змоги аналізувати дані, зокрема про отримувачів публічних послуг у розрізі статі. Такий аналіз допоможе спрямовувати бюджетні кошти на покращення послуг, зокрема з урахуванням потреб жінок і чоловіків.

За результатами аналізу встановлено, що наведені вище фактори, які впливають на обсяг витрат державного бюджету, є актуальними й можливо оцінити їх динаміку в середньостроковому періоді, тому такі фактори враховані під час розрахунку базового обсягу витрат.

4. Показники, які характеризують стан сфери

№ з/п	Найменування	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
1	2	3	4	5	6
1	Кількість штатних одиниць, одиниць	29,0	29,0	29,0	29,0
2	Відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів, тис. гривень	18 702,2	17 090,4	18 504,2	16 893,0
3	Оплата послуг Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів (розміщення національних електронних інформаційних ресурсів та збереження резервних копій національних електронних інформаційних ресурсів), тис. гривень	5 287,0	7 004,9	8 052,4	9 007,5
4	Оплата послуг з модернізації інформаційно-комунікаційної системи «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», тис. гривень	4 500,0	6 000,0	6 000,0	6 000,0
5	Кількість осіб, які взяли участь в іспитах на рівень володіння державною мовою, одиниць	72 653,0	62 576,0	62 322,0	53 056,0
6	Кількість виданих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, одиниць	71 900,0	62 576,0	62 322,0	53 056,0
7	Кількість напрацьованих стандартів державної мови, одиниць	2,0	3,0	3,0	4,0
8	Кількість розглянутих звернень щодо оскарження результатів іспитів на рівень володіння державною мовою, одиниць	450,0	450,0	450,0	450,0
9	Питома вага виданих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою у загальній кількості осіб, які взяли участь в іспитах на рівень володіння державною мовою, відсотків	99,0	100,0	100,0	100,0
10	Частка жінок на державній службі (всього), відсотків	69,0	62,1	62,1	62,1

IV. Варіанти досягнення цілі огляду

1. Варіант 1

1.1. Оптимізація вартості надання публічної послуги «Видання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою» через виключення складової «Використання Інтернету під час проведення іспитів»

1.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта 1

№ з/п	Завдання
1	2
1	Оптимізувати вартість надання публічної послуги через виключення складової, яка втратила актуальність

1.3. Публічні послуги за варіантом 1

№ з/п	Характеристика послуги	Опис	Опис змін порівняно з поточною ситуацією
1	2	3	4
1	Публічна послуга 1	Видання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою	Без змін, зокрема в частині стандартів надання публічної послуги, її обсягу та якості
1.1	Надавачі послуги	Комісія; уповноважені установи, які забезпечують проведення іспитів та перевірку й оцінювання їх результатів (підприємства, установи, організації, заклади освіти); персонал, який безпосередньо забезпечує надання послуг: відповідні працівники Комісії; інструктори – особи, які відповідають за дотримання процедури організації та проведення іспиту в іспитовій аудиторії уповноваженої установи; екзаменатори – особи, на яких покладено повноваження щодо перевірки й оцінювання результатів складеного іспиту; автори й рецензенти завдань.	Без змін, зокрема в частині структури надавачів публічної послуги, їх чисельності, гендерних аспектів
1.2	Отримувачі / користувачі послуги	Особи, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків; особи, які мають намір набути громадянство України.	Без змін, зокрема в частині категорій отримувачів / користувачів, вимог до отримувачів, гендерних аспектів
1.3	Інфраструктура надання послуги	<u>Нормативно-правова інфраструктура:</u> Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»; Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах»; Закон України «Про звернення громадян»; Закон України «Про доступ до публічної інформації»;	Без змін, зокрема в частині доступності публічної послуги для отримувача / користувача

		Положення про Національну комісію зі стандартів державної мови, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06 листопада 2019 року № 911; Порядок проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409; Порядок ведення Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 року № 584; Порядок перевірки рівня володіння державною мовою, затверджений рішенням Комісії від 13 травня 2021 року № 20 (в редакції рішення Комісії від 26 грудня 2023 року № 474), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08 липня 2021 року за № 897/36519; Порядок призначення уповноважених установ, які забезпечують проведення іспитів на рівень володіння державною мовою та перевірку й оцінювання їх результатів, затверджений рішенням Комісії від 27 травня 2021 року № 23 (в редакції рішення Комісії від 07 лютого 2024 року № 27), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16 липня 2021 року за № 926/36548; Порядок оскарження результатів іспиту на рівень володіння державною мовою та розгляду скарг, затверджений рішенням Комісії від 27 травня 2021 року № 24 (в редакції рішення Комісії від 26 листопада 2025 року № 411), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 19 липня 2021 року за № 933/ 36555; Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», затверджене рішенням Комісії від 02 лютого 2024 року № 20, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11 березня 2024 року за № 352/ 41697; Положення про банк завдань для іспитів на рівень володіння державною мовою, затверджене рішенням Комісії від 04 вересня 2025 року № 303, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2025 року	

		за № 1566/ 44972; Рішення Комісії від 24 червня 2021 року № 31 «Про затвердження класифікації рівнів володіння державною мовою та вимог до них», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 16 липня 2021 року за № 924/ 36546; Рішення Комісії від 06 травня 2021 року № 16 «Про затвердження форми державного сертифіката про рівень володіння державною мовою», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 26 травня 2021 року за № 701/ 36323; Положення про створення спеціальних умов для складення іспиту на рівень володіння державною мовою претендентами – особами з інвалідністю, затверджене рішенням Комісії від 18 жовтня 2023 року № 380, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2023 року за № 2177/ 41233. <u>Матеріально-технічна інфраструктура:</u> 1) приміщення надавачів послуги; 2) обладнання для приміщень надавачів послуги, зокрема меблі, канцелярські товари; 3) комп'ютерне обладнання для адміністрування надання послуги та для отримувачів послуги; 4) обладнання для відеозапису (відеокамери та супутнє обладнання); 5) серверне та мережеве обладнання; 6) завдання шрифтом Брайля. <u>Інформаційно-комунікаційна інфраструктура:</u> 1) інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», зокрема Реєстр державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою; 2) система електронного документообігу; 3) програмне забезпечення, зокрема пов'язане із захистом інформації та кіберзахистом; 4) канали доступу до мережі Інтернет; 5) офіційний вебсайт Комісії; 6) зв'язок, зокрема телефонний, електронна пошта, мобільні застосунки для дзвінків та обміну повідомленнями.	

		Інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» працює на застарілій платформі, потребує постійної технічної підтримки, оновлення та модернізації. Інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» не дозволяє аналізувати дані, зокрема про отримувачів публічних послуг у розрізі статі, і неможливо належним чином оцінити, чи існують відмінності між жінками і чоловіками щодо реєстрації на іспит, участі в ньому, успішності складання, повторних спроб і подання скарг.	
1.4	Інше		
2	Публічна послуга 2	Видання витягу з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою	Без змін, зокрема в частині стандартів надання публічної послуги, її обсягу та якості
2.1	Надавачі послуги	Комісія; персонал, який безпосередньо забезпечує надання послуг: відповідні працівники Комісії	Без змін, зокрема в частині структури надавачів публічної послуги, їх чисельності, гендерних аспектів
2.2	Отримувачі / користувачі послуги	Особи, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків; особи, які мають намір набути громадянство України.	Без змін, зокрема в частині категорій отримувачів / користувачів, вимог до отримувачів, гендерних аспектів
2.3	Інфраструктура надання послуги	<u>Нормативно-правова інфраструктура:</u> Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»; Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах»; Закон України «Про звернення громадян»; Закон України «Про доступ до публічної інформації»; Положення про Національну комісію зі стандартів державної мови, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06 листопада 2019 року № 911; Порядок проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України	Без змін, зокрема в частині доступності публічної послуги для отримувача / користувача

		від 14 квітня 2021 року № 409; Порядок ведення Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 року № 584; Порядок перевірки рівня володіння державною мовою, затверджений рішенням Комісії від 13 травня 2021 року № 20 (в редакції рішення Комісії від 26 грудня 2023 року № 474), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08 липня 2021 року за № 897/36519; Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», затверджене рішенням Комісії від 02 лютого 2024 року № 20, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11 березня 2024 року за № 352/ 41697. <u>Матеріально-технічна інфраструктура:</u> 1) комп'ютерне обладнання для надання послуги; 2) серверне та мережеве обладнання. <u>Інформаційно-комунікаційна інфраструктура:</u> 1) інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», зокрема Реєстр державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою; 2) система електронного документообігу; 3) програмне забезпечення, зокрема пов'язане із захистом інформації та кіберзахистом; 4) канали доступу до мережі Інтернет; 5) офіційний вебсайт Комісії; 6) зв'язок, зокрема телефонний, електронна пошта, мобільні застосунки для дзвінків та обміну повідомленнями. Інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» працює на застарілій платформі, потребує постійної технічної підтримки, оновлення та модернізації. Інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня	

		володіння державною мовою» не дозволяє не дає змоги автоматично отримувати витяг з реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою.	
2.4	Інше	–	–

1.4. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації за варіантом 1

№ з/п	Захід	Виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання
1	2	3	4	5
1	Внесення змін до нормативно-правових актів, зокрема до Порядку проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409	Комісія	До 31 грудня 2027 року	Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409»
2	Внесення змін до укладених із уповноваженими установами договорів про відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів	Комісія	Упродовж одного місяця з дати набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409»	Укладені додаткові угоди до договорів про відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів із уповноваженими установами відповідно до змін, унесених до Порядку проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409

1.5. Фактори, що впливають на обсяг витрат державного бюджету за варіантом 1

№ з/п	Найменування бюджетної програми / фактор	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
1	2	3	4	5	6
1	2207010 «Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови»				
1.1	Кількість штатних одиниць, одиниць	29	29	29	29
1.2	Кількість отримувачів публічних послуг, одиниць, зокрема:	72 653	62 576	62 322	53 056
1.2.1	особи, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків, одиниць	72 453	62 376	62 122	52 856
1.2.2	особи, які мають намір набути громадянство	200	200	200	200

	України, одиниць				
1.3	Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, гривень	3 328	3 674	3 994	4 278
1.4	Обмінний курс гривні до долара США, гривень	45,6	47,1	49,1	50,7
1.5	Обмінний курс гривні до євро, гривень	53,0	55,0	57,0	59,0
1.6	Ціни / тарифи на послуги Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів (розміщення національних електронних інформаційних ресурсів та збереження резервних копій національних електронних інформаційних ресурсів) за 1 місяць, тис. гривень	475,3	583,7	671,0	750,6
1.7	Інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» працює на застарілій платформі, що зумовлює потребу в постійному оновленні системи та її модернізації, тис. гривень	4 500,0	6 000,0	6 000,0	6 000,0

1.6. Витрати державного бюджету за варіантом 1

тис. гривень

№ з/п	Найменування бюджетної програми / напрям використання бюджетних коштів	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
1	2	3	4	5	6
1	2207010 «Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови»				
	УСЬОГО	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1	Забезпечення виконання функцій і завдань, покладених на Національну комісію зі стандартів державної мови	0,0	0,0	0,0	0,0
	2240, усього	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
	у тому числі: загальний фонд	0,0	0,0	0,0	0,0

1.7. Підходи до розрахунку витрат державного бюджету за варіантом 1

Порівняно з підходами, застосованими під час здійснення розрахунку базового обсягу витрат, додатково витрати на програми / заходи / проєкти, строк виконання / реалізації яких закінчився, було віднято від показників, які є основою для розрахунку на відповідний рік (на середньостроковий період не враховано у вартості надання публічної послуги «Видання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою» складової «Використання Інтернету під час проведення іспитів»).

За результатами аналізу встановлено, що наведені в підпункті 1.5 цього розділу фактори, які впливають на обсяг витрат державного бюджету, є актуальними й можливо оцінити їх динаміку в середньостроковому періоді, тому такі фактори враховані під час розрахунку обсягу витрат державного бюджету за варіантом 1. Порівняно з факторами, які враховувалися під час розрахунку базового обсягу витрат, додано два фактори – «особи, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків, одиниць»

та «особи, які мають намір набути громадянство України, одиниць», що дозволить розрахувати економію бюджетних коштів.

З огляду на показники фактора 1.2.1 «особи, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків», фактора 1.2.2 «особи, які мають намір набути громадянство України», фактора 1.3 «Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб» з урахуванням тривалості іспиту для осіб, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків (1 год.), та для осіб, які мають намір набути громадянство України (2,5 год.), відповідно до вартості іспитів згідно з Порядком проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409, оптимізація видатків державного бюджету, яка відбудеться в результаті реалізації варіанта 1, упродовж 2027–2029 років становить:

(((62 376 * 1) + (200 * 2,5)) * (3 674 * 0,0005 + 0,003) + ((62 122 * 1) + (200 * 2,5)) * (3 994 * 0,0005 + 0,003) + ((52 856 * 1) + (200 * 2,5)) * (4 278 * 0,0005 + 0,001)) / 1000 = (115 692 + 125 244 + 114 182) / 1000 = 355,1 (тис. гривень).

1.8. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта 1 на сферу

Об'єкт впливу	**Очікуваний вплив**
1	2
Отримувачі / користувачі публічних послуг	Нейтральний (відсутній вплив на кількість отримувачів / користувачів публічних послуг та якість отриманих ними публічних послуг)
Надавачі публічних послуг	Позитивний (не здійснює вплив на кількість надавачів публічних послуг, але відсутність потреби здійснювати розрахунки складової вартості надання публічної послуги «Видання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою» – «Використання Інтернету під час проведення іспитів» – під час укладення договорів про відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів, підготовки та перевірки щомісячних актів про відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів дозволить значно зекономити затрати робочого часу надавачів публічних послуг)
Інфраструктура надання послуг	Позитивний (відсутній вплив на нормативно-правову інфраструктуру надання публічних послуг, оскільки не змінюється кількість нормативно-правових актів, адже зміни вносяться в уже затверджений постановою Кабінету Міністрів України Порядок проведення іспитів на рівень володіння державною мовою;

	відсутній вплив на матеріально-технічну інфраструктуру, оскільки матеріально-технічне забезпечення не зазнає змін; позитивний вплив на інформаційно-комунікаційну інфраструктуру, оскільки відсутність потреби здійснювати розрахунки складової вартості надання публічної послуги «Видання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою» – «Використання Інтернету під час проведення іспитів» – знизить навантаження на інформаційно-комунікаційну систему «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою»)
Гендерна рівність	Позитивний
Екологія	Нейтральний
Інше	Нейтральний

1.9. Показники досягнення цілі огляду витрат за варіантом 1

№ з/п	Найменування	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
1	2	3	4	5	6	7
1	Кількість штатних одиниць, одиниць	23,0	29,0	29,0	29,0	29,0
2	Відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів, тис. гривень	11 154,2	18 702,2	16 974,3	18 379,0	16 778,8
3	Оплата послуг Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів (розміщення національних електронних інформаційних ресурсів та збереження резервних копій національних електронних інформаційних ресурсів), тис. гривень	4 903,5	5 287,0	7 004,9	8 052,4	9 007,5
4	Оплата послуг з модернізації інформаційно-комунікаційної системи «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», тис. гривень	1 170,2	4 500,0	6 000,0	6 000,0	6 000,0
5	Кількість осіб, які взяли участь в іспитах на рівень володіння державною мовою, одиниць	48 113,0	72 653,0	62 576,0	62 322,0	53 056,0
6	Кількість виданих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, одиниць	47 249,0	71 900,0	62 576,0	62 322,0	53 056,0
7	Кількість напрацьованих стандартів державної мови, одиниць	2,0	2,0	3,0	3,0	4,0

8	Кількість розглянутих звернень щодо оскарження результатів іспитів на рівень володіння державною мовою, одиниць	324,0	450,0	450,0	450,0	450,0
9	Питома вага виданих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою у загальній кількості осіб, які взяли участь в іспитах на рівень володіння державною мовою, відсотків	98,0	99,0	100,0	100,0	100,0
10	Частка жінок на державній службі (всього), відсотків	69,6	69,0	62,1	62,1	62,1

1.10. Ризики реалізації варіанта 1

№ з/п	Ризик	Шляхи запобігання / мінімізації ризику
1	2	3
–	–	–

2. Варіант 2

2.1. Створення інформаційно-комунікаційної системи для визначення рівня володіння державною мовою на базі нової платформи

2.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта 2

№ з/п	Завдання
1	2
1	Створити інформаційно-комунікаційну систему для визначення рівня володіння державною мовою на базі нової платформи замість щорічної модернізації інформаційно-комунікаційної системи «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою»

2.3. Публічні послуги за варіантом 2

№ з/п	Характеристика послуги	Опис	Опис змін порівняно з поточною ситуацією
1	2	3	4
1	Публічна послуга 1	Видання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою	Без змін, зокрема в частині стандартів надання публічної послуги, її обсягу. Якість надання публічної послуги зросте з огляду на значну автоматизацію процесу надання публічної

			послуги (зокрема, в частині модернізації алгоритмів автоматичної перевірки результатів іспитів, автоматизації встановлення результатів іспитів, визначення рівня володіння державною мовою, обліку виконаної роботи інструкторами й екзаменаторами, розрахунку оплати за виконану роботу, формування електронних протоколів перевірки й підсумкових електронних протоколів перевірки, іншої звітної та статистичної інформації, розробки аналітичного блоку для оцінки ефективності, складності, дискримінативності, кількості циклів вирішення завдань для іспитів), зменшення кількості помилок під час проведення іспитів, зменшення до мінімуму кількості збоїв у роботі інформаційно-комунікаційної системи та відповідність сучасним вимогам до захисту інформації, зокрема, персональних даних, на всіх етапах надання публічної послуги.
1.1	Надавачі послуги	Комісія; уповноважені установи, які забезпечують проведення іспитів та перевірку й оцінювання їх результатів (підприємства, установи, організації, заклади освіти); персонал, який безпосередньо забезпечує надання послуг:	Без змін, зокрема в частині структури надавачів публічної послуги. Чисельність надавачів публічної послуги може зменшитися за рахунок

		відповідні працівники Комісії; інструктори – особи, які відповідають за дотримання процедури організації та проведення іспиту в іспитовій аудиторії уповноваженої установи; екзаменатори – особи, на яких покладено повноваження щодо перевірки й оцінювання результатів складеного іспиту; автори й рецензенти завдань.	значної автоматизації процесу надання публічної послуги. Можливо буде врахувати гендерні аспекти, зокрема, через впровадження гендерно-дезагрегованих показників.
1.2	Отримувачі / користувачі послуги	Особи, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків; особи, які мають намір набути громадянство України.	Без змін, зокрема в частині категорій отримувачів / користувачів, вимог до отримувачів, гендерних аспектів
1.3	Інфраструктура надання послуги	<u>Нормативно-правова інфраструктура:</u> Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»; Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах»; Закон України «Про звернення громадян»; Закон України «Про доступ до публічної інформації»; Положення про Національну комісію зі стандартів державної мови, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06 листопада 2019 року № 911; Порядок проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409; Порядок ведення Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 року № 584; Порядок перевірки рівня володіння державною мовою, затверджений рішенням Комісії від 13 травня 2021 року № 20 (в редакції рішення Комісії від 26 грудня 2023 року № 474), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08 липня 2021 року за № 897/36519; Порядок призначення уповноважених установ, які забезпечують проведення іспитів на рівень володіння державною мовою та перевірку й оцінювання їх результатів, затверджений рішенням Комісії від 27 травня 2021 року	Публічна послуга для отримувача / користувача буде доступніша в частині зручності процесу її отримання

		№ 23 (в редакції рішення Комісії від 07 лютого 2024 року № 27), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16 липня 2021 року за № 926/36548; Порядок оскарження результатів іспиту на рівень володіння державною мовою та розгляду скарг, затверджений рішенням Комісії від 27 травня 2021 року № 24 (в редакції рішення Комісії від 26 листопада 2025 року № 411), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 19 липня 2021 року за № 933/ 36555; Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», затверджене рішенням Комісії від 02 лютого 2024 року № 20, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11 березня 2024 року за № 352/ 41697; Положення про банк завдань для іспитів на рівень володіння державною мовою, затверджене рішенням Комісії від 04 вересня 2025 року № 303, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2025 року за № 1566/ 44972; Рішення Комісії від 24 червня 2021 року № 31 «Про затвердження класифікації рівнів володіння державною мовою та вимог до них», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 16 липня 2021 року за № 924/ 36546; Рішення Комісії від 06 травня 2021 року № 16 «Про затвердження форми державного сертифіката про рівень володіння державною мовою», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 26 травня 2021 року за № 701/ 36323; Положення про створення спеціальних умов для складення іспиту на рівень володіння державною мовою претендентами – особами з інвалідністю, затверджене рішенням Комісії від 18 жовтня 2023 року № 380, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2023 року за № 2177/ 41233. <u>Матеріально-технічна інфраструктура:</u> 1) приміщення надавачів послуги; 2) обладнання для приміщень надавачів	

		послуги, зокрема меблі, канцелярські товари; 3) комп'ютерне обладнання для адміністрування надання послуги та для отримувачів послуги; 4) обладнання для відеозапису (відеокамери та супутнє обладнання); 5) серверне та мережеве обладнання; 6) завдання шрифтом Брайля. <u>Інформаційно-комунікаційна інфраструктура:</u> 1) інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», зокрема Реєстр державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою; 2) система електронного документообігу; 3) програмне забезпечення, зокрема пов'язане із захистом інформації та кіберзахистом; 4) канали доступу до мережі Інтернет; 5) офіційний вебсайт Комісії; 6) зв'язок, зокрема телефонний, електронна пошта, мобільні застосунки для дзвінків та обміну повідомленнями.	
1.4	Інше		
2	Публічна послуга 2	Видання витягу з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою	Без змін, зокрема в частині стандартів надання публічної послуги, її обсягу. Якість надання публічної послуги зросте з огляду на автоматизацію процесу надання публічної послуги.
2.1	Надавачі послуги	Комісія; персонал, який безпосередньо забезпечує надання послуг: відповідні працівники Комісії	Без змін, зокрема в частині структури надавачів публічної послуги. Чисельність надавачів публічної послуги може зменшитися за рахунок значної автоматизації процесу надання публічної послуги. Можливо буде врахувати гендерні аспекти, зокрема,

			через впровадження гендерно-дезагрегованих показників.
2.2	Отримувачі / користувачі послуги	Особи, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків; особи, які мають намір набути громадянство України.	Без змін, зокрема в частині категорій отримувачів / користувачів, вимог до отримувачів, гендерних аспектів
2.3	Інфраструктура надання послуги	<u>Нормативно-правова інфраструктура:</u> Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»; Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах»; Закон України «Про звернення громадян»; Закон України «Про доступ до публічної інформації»; Положення про Національну комісію зі стандартів державної мови, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06 листопада 2019 року № 911; Порядок проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409; Порядок ведення Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 року № 584; Порядок перевірки рівня володіння державною мовою, затверджений рішенням Комісії від 13 травня 2021 року № 20 (в редакції рішення Комісії від 26 грудня 2023 року № 474), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08 липня 2021 року за № 897/36519; Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», затверджене рішенням Комісії від 02 лютого 2024 року № 20, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11 березня 2024 року за № 352/ 41697. <u>Матеріально-технічна інфраструктура:</u> 1) комп'ютерне обладнання для надання послуги;	Публічна послуга для отримувача / користувача буде доступніша в частині зручності процесу її отримання

		2) серверне та мережеве обладнання. Інформаційно-комунікаційна інфраструктура: 1) інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», зокрема Реєстр державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою; 2) система електронного документообігу; 3) програмне забезпечення, зокрема пов'язане із захистом інформації та кіберзахистом; 4) канали доступу до мережі Інтернет; 5) офіційний вебсайт Комісії; 6) зв'язок, зокрема телефонний, електронна пошта, мобільні застосунки для дзвінків та обміну повідомленнями.	
2.4	Інше	–	–

2.4. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації за варіантом 2

№ з/п	Захід	Виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання
1	2	3	4	5
1	Створення інформаційно-комунікаційної системи для визначення рівня володіння державною мовою на базі нової платформи	Комісія	До 31 грудня 2028 року	Створена та введена в дослідну експлуатацію інформаційно-комунікаційна система для визначення рівня володіння державною мовою на базі нової платформи (із впровадженою системою захисту інформації та заходів з кіберзахисту)

2.5. Фактори, що впливають на обсяг витрат державного бюджету за варіантом 2

№ з/п	Найменування бюджетної програми / фактор	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
1	2	3	4	5	6
1	2207010 «Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови»				
1.1	Кількість штатних одиниць, одиниць	29	29	29	29
1.2	Кількість отримувачів публічних послуг, одиниць	72 653	62 576	62 322	53 056
1.3	Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, гривень	3 328	3 674	3 994	4 278
1.4	Обмінний курс гривні до долара США, гривень	45,6	47,1	49,1	50,7
1.5	Обмінний курс гривні до євро, гривень	53,0	55,0	57,0	59,0
1.6	Ціни / тарифи на послуги Національного центру	475,3	583,7	671,0	750,6

	резервування державних інформаційних ресурсів (розміщення національних електронних інформаційних ресурсів та збереження резервних копій національних електронних інформаційних ресурсів) за 1 місяць, тис. гривень				
1.7	Інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» працює на застарілій платформі, що зумовлює потребу в постійному оновленні системи та її модернізації, тис. гривень	4 500,0	6 000,0	6 000,0	0,0

2.6. Витрати державного бюджету за варіантом 2

тис. гривень

№ з/п	Найменування бюджетної програми / напрям використання бюджетних коштів	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
1	2	3	4	5	6
1	2207010 «Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови»				
	УСЬОГО	0,0	6 000,0	6 000,0	0,0
1.1	Забезпечення виконання функцій і завдань, покладених на Національну комісію зі стандартів державної мови	0,0	6 000,0	6 000,0	0,0
	3160, усього	*0,0*	*6 000,0*	*6 000,0*	*0,0*
	у тому числі: загальний фонд	0,0	6 000,0	6 000,0	0,0

2.7. Підходи до розрахунку витрат державного бюджету за варіантом 2

Порівняно з підходами, застосованими під час здійснення розрахунку базового обсягу витрат, додатково витрати на програми / заходи / проєкти, строк виконання / реалізації яких закінчився, було віднято від показників, які є основою для розрахунку на відповідний рік (на 2029 рік не враховано витрати на здійснення модернізації інформаційно-комунікаційної системи «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою»).

За результатами аналізу встановлено, що наведені в підпункті 2.5 цього розділу фактори, які впливають на обсяг витрат державного бюджету, є актуальними й можливо оцінити їх динаміку в середньостроковому періоді, тому такі фактори враховані під час розрахунку обсягу витрат державного бюджету за варіантом 2.

Інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» працює на застарілій платформі та потребує постійної технічної підтримки, оновлення й модернізації. Інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» не може забезпечити автоматизацію встановлення результатів іспитів, визначення рівня володіння державною мовою, обліку виконаної роботи інструкторами й екзаменаторами, розрахунку оплати за виконану роботу, формування електронних протоколів перевірки й підсумкових електронних протоколів перевірки, іншої звітної та статистичної інформації, не містить аналітичного блоку для оцінки ефективності, складності, дискримінативності, кількості циклів вирішення завдань для іспитів, не дозволяє автоматизувати процеси формування витягів з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, їх доводиться виконувати в ручному режимі. Інформаційно-комунікаційна система «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» не відповідає сучасним вимогам до захисту інформації (зокрема, є ризик

непідтвердження базового та цільового профілю з безпеки, що призведе до відсутності авторизації з безпеки, а це в подальшому збільшує ризики компрометації персональних даних та невиконання низки законів України в частині захисту персональних даних та захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах).

Чинна іспитова система не має функціоналу для збирання, систематизації та аналізу даних, зокрема у розрізі статі. Це обмежує можливості формувати відповідні статистичні показники та використовувати їх для вдосконалення послуг і планування бюджетних витрат, особливо з огляду на те, що планується удосконалення ведення такої статистики із 2027 року.

Проєктні можливості нової інформаційно-комунікаційної системи:

1) побудова на новій платформі, що відповідає сучасним вимогам до побудови інформаційно-комунікаційних систем, зокрема у сфері захисту інформації та кіберзахисту;

2) забезпечення високого рівня стабільності функціонування чинних процесів іспитування;

3) забезпечення доступності інтерфейсів і функціональних можливостей системи для користувачів, зокрема з урахуванням вимог доступності інформаційно-комунікаційних технологій;

4) удосконалення кабінетів користувачів;

5) удосконалення процесів реєстрації, ідентифікації, подання заяв, вибору слотів, проходження іспитових блоків, оцінювання відповідей, формування результатів, формування звітної інформації;

6) удосконалення процесів ведення, використання, оновлення, міграції та контролю цілісності банку тестових завдань, а також формування іспитових матеріалів відповідно до затвердженої структури іспиту та правил добору завдань;

7) удосконалення процесів проходження іспиту, збереження відповідей, роботи з медіавідповідями, електронним сховищем відповідей і доказовими матеріалами;

8) удосконалення процесів автоматичного та екзаменаторського оцінювання відповідей, фіксації результатів перевірки;

9) удосконалення процесів формування результатів іспиту, протоколів, додатків, матеріалів для рішень Комісії, рішень щодо видачі державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, відмов, повторного складання та оскарження результатів;

10) розвиток Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, зокрема в частині пошуку, фільтрації, експорту даних, автоматизації формування державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, формування витягів з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, обліку виданих і анульованих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою;

11) розвиток звітності та аналітики для потреб Комісії, зокрема щодо результатів іспитів, рівнів володіння державною мовою, аномалій, протоколів, додатків, державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, роботи екзаменаторів, інструкторів та уповноважених установ, слотів, іспитових сесій і використання тестових завдань, даних про отримувачів публічних послуг у розрізі статі щодо реєстрації на іспит, участі в ньому, успішності складання, повторних спроб і подання скарг та інших показників в частині врахування гендерних аспектів;

12) розвиток журналювання, аудиту, доказового контролю та можливості відтворення юридично значимих дій користувачів у системі;

13) автоматизація процесів взаємодії користувачів системи, значне зниження навантаження на надавачів публічних послуг;

14) забезпечення інтеграційної взаємодії із внутрішніми інформаційними ресурсами Комісії та зовнішніми сервісами / реєстрами тощо;

15) забезпечення міграції, сумісності та поетапного паралельного функціонування нових або модернізованих компонентів із компонентами системи без втрати даних, історії дій, результатів іспитів, медіавідповідей, журналів та інших інформаційних ресурсів;

16) підвищення рівня захисту інформації від несанкціонованого доступу, модифікації, знищення, копіювання чи розголошення, кіберзахисту, контролю доступу та відповідності

вимогам комплексної системи захисту інформації й авторизації з безпеки.

З метою реалізації завдань Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» у сфері сертифікації рівня володіння державною мовою для громадян України, а також іноземців чи осіб без громадянства та для заохочення до вивчення української мови в Україні та за кордоном, Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» щодо задоволення національно-культурних і мовних потреб закордонних українців, і зважаючи на проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення рівня володіння українською мовою іноземними громадянами (реєстраційний № 15261 від 20 травня 2026 року) та пункти проєкту Стратегії державної міграційної політики України на період до 2035 року, важливим заходом державної політики у сфері функціонування державної мови на середньострокову перспективу має стати забезпечення з боку держави можливості закордонним українцям, іноземцям, особам без громадянства і всім охочим, які мають намір підтвердити свій рівень володіння українською мовою на одному з рівнів від А1 до С2, склавши один із шістьох відповідних іспитів як в Україні, так і за кордоном, та отримати відповідний державний сертифікат про рівень володіння державною мовою, що матиме також і міжнародне визнання.

З огляду на те, що процес створення нової інформаційно-комунікаційної системи для надання публічних послуг охопить період з 2027 до 2028 року та видатки, передбачені на цей період на модернізацію інформаційно-комунікаційної системи «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», буде спрямовано на фінансування створення нової інформаційно-комунікаційної системи (12 000,0 тис. гривень), починаючи з 2029 року кошти на модернізацію більше не будуть затребувані. Отже, оптимізація видатків державного бюджету, яка відбудеться в результаті реалізації варіанта, становить 6 000,0 тис. гривень. Водночас доцільно розглянути можливість залучення коштів міжнародної технічної допомоги на фінансування створення нової інформаційно-комунікаційної системи, особливо з огляду на те, що така система буде розроблятися з можливістю в подальшому адаптації іспитів до європейської системи ALTE (Association of Language Testers in Europe) та автоматичного визнання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою за кордоном, що важливо для євроінтеграційних процесів. У разі успіху в залученні міжнародної технічної допомоги оптимізація видатків державного бюджету становитиме понад 6 000,0 тис. гривень, залежно від умов (повне фінансування проєкту інформатизації чи співфінансування).

2.8. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта 2 на сферу

Об'єкт впливу	**Очікуваний вплив**
1	2
Отримувачі / користувачі публічних послуг	Позитивний (відсутній вплив на кількість отримувачів / користувачів публічних послуг, але позитивний вплив та якість отриманих ними публічних послуг, оскільки публічні послуги для отримувача / користувача будуть доступнішими в частині зручності процесу їх отримання)
Надавачі публічних послуг	Позитивний (позитивний вплив на кількість надавачів публічних послуг, яка може зменшитися за рахунок значної автоматизації процесу надання публічних послуг, при цьому якість надання публічних послуг не погіршиться;

	відсутність потреби здійснювати вручну розрахунки вартості надання публічної послуги «Видання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою» під час укладення договорів про відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів, підготовки та перевірки щомісячних актів про відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів дозволить суттєво зекономити затрати робочого часу надавачів публічних послуг; за умови наявності відповідного й належного нормативного, людського, фінансового й матеріально-технічного ресурсного забезпечення, починаючи із 2027 року, буде враховано гендерні аспекти, зокрема, зважаючи на те, що новостворена інформаційно-комунікаційна система забезпечуватиме відповідний функціонал для збору й аналізу потрібної інформації; доцільно запровадити гендерно-дезагреговані показники в частині надавачів публічних послуг з дезагрегацією за статтю та категоріями посад; кількості отримувачів / користувачів публічних послуг (за видом іспиту, окремо жінки та чоловіки)»; кількості виданих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою (за видом іспиту, за рівнем володіння державною мовою, окремо жінки та чоловіки); середнього результату складання іспиту на рівень володіння державною мовою в межах кожного рівня володіння державною мовою в розрізі статі (жінки / чоловіки); частки жінок та чоловіків, які успішно підтвердили рівень вільного володіння державною мовою з першої спроби (%); рівня задоволеності отримувачів послуг із розподілом за видом іспиту та статтю (%); це дозволить здійснювати аналіз даних про отримувачів публічних послуг у розрізі статі щодо реєстрації на іспит, участі в ньому, успішності складання, повторних спроб і подання скарг, що допоможе спрямовувати бюджетні кошти на покращення якості публічних послуг з урахуванням потреб жінок і чоловіків)
Інфраструктура надання послуг	Позитивний (позитивний вплив на нормативно-правову інфраструктуру надання публічних послуг, оскільки збільшується кількість нормативно-правових актів, які регламентують надання публічних послуг,

	адже створення нової інформаційно-комунікаційної системи з новим функціоналом та можливостями потребує відповідного законодавчого унормування; позитивний вплив на матеріально-технічну інфраструктуру, оскільки створення нової інформаційно-комунікаційної системи означає капітальне оновлення матеріально-технічного забезпечення; позитивний вплив на інформаційно-комунікаційну інфраструктуру, оскільки замість інформаційно-комунікаційної системи «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» на застарілій платформі буде створено нову інформаційно-комунікаційну систему, яка врахує всі недоліки поточної системи та відкриє нові можливості й інструменти, зокрема у сфері гендерного аналізу)
Гендерна рівність	Позитивний
Екологія	Нейтральний
Інше	Нейтральний

2.9. Показники досягнення цілі огляду витрат за варіантом 2

№ з/п	Найменування	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
1	2	3	4	5	6	7
1	Кількість штатних одиниць, одиниць	23,0	29,0	29,0	29,0	29,0
2	Відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів, тис. гривень	11 154,2	18 702,2	17 090,4	18 504,2	16 893,0
3	Оплата послуг Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів (розміщення національних електронних інформаційних ресурсів та збереження резервних копій національних електронних інформаційних ресурсів), тис. гривень	4 903,5	5 287,0	7 004,9	8 052,4	9 007,5
4	Оплата послуг з модернізації інформаційно-комунікаційної системи «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», тис. гривень	1 170,2	4 500,0	6 000,0	6 000,0	0,0
5	Кількість осіб, які взяли участь в іспитах на рівень володіння державною мовою, одиниць	48 113,0	72 653,0	62 576,0	62 322,0	53 056,0
6	Кількість виданих державних сертифікатів	47 249,0	71 900,0	62 576,0	62 322,0	53 056,0

	про рівень володіння державною мовою, одиниць					
7	Кількість напрацьованих стандартів державної мови, одиниць	2,0	2,0	3,0	3,0	4,0
8	Кількість розглянутих звернень щодо оскарження результатів іспитів на рівень володіння державною мовою, одиниць	324,0	450,0	450,0	450,0	450,0
9	Питома вага виданих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою у загальній кількості осіб, які взяли участь в іспитах на рівень володіння державною мовою, відсотків	98,0	99,0	100,0	100,0	100,0
10	Частка жінок на державній службі (всього), відсотків	69,6	69,0	62,1	62,1	62,1

2.10. Ризики реалізації варіанта 2

№ з/п	Ризик	Шляхи запобігання / мінімізації ризику
1	2	3
1	Тривалий процес створення нової системи, що може призвести до збільшення її вартості	Доцільно розглянути можливість залучення коштів міжнародної технічної допомоги на фінансування створення нової інформаційно-комунікаційної системи, особливо зважаючи на те, що така система буде розроблятися з можливістю в подальшому адаптації іспитів до європейської системи ALTE (Association of Language Testers in Europe) та автоматичного визнання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою за кордоном, що важливо для євроінтеграційних процесів.

V. Порівняння варіантів досягнення цілі огляду витрат

1. Динаміка показників досягнення цілі огляду витрат (зміна (+/–) порівняно з попереднім роком)

№ з/п	Найменування	2026 рік	2027 рік (+/–)	2028 рік (+/–)	2029 рік (+/–)
1	2	3	4	5	6
1	Кількість штатних одиниць, одиниць				
	Базовий варіант	29,0	0,0	0,0	0,0
	Варіант 1	×	0,0	0,0	0,0
	Варіант 2	×	0,0	0,0	0,0
2	Відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів, тис. гривень				

	Базовий варіант	18 702,2	-1 611,8	+1 413,8	-1 611,2
	Варіант 1	×	-1 727,5	+1 404,3	-1 600,2
	Варіант 2	×	-1 611,8	+1 413,8	-1 611,2
3	Оплата послуг Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів (розміщення національних електронних інформаційних ресурсів та збереження резервних копій національних електронних інформаційних ресурсів), тис. гривень				
	Базовий варіант	5 287,0	+1 717,9	+1 047,5	+955,1
	Варіант 1	×	+1 717,9	+1 047,5	+955,1
	Варіант 2	×	+1 717,9	+1 047,5	+955,1
4	Оплата послуг з модернізації інформаційно-комунікаційної системи «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», тис. гривень				
	Базовий варіант	4 500,0	+1 500,0	0,0	0,0
	Варіант 1	×	+1 500,0	0,0	0,0
	Варіант 2	×	+1 500,0	0,0	-6 000,0
5	Кількість осіб, які взяли участь в іспитах на рівень володіння державною мовою, одиниць				
	Базовий варіант	72 653,0	-10 077,0	-254,0	-9 266,0
	Варіант 1	×	-10 077,0	-254,0	-9 266,0
	Варіант 2	×	-10 077,0	-254,0	-9 266,0
6	Кількість виданих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, одиниць				
	Базовий варіант	71 900,0	-9 324,0	-254,0	-9 266,0
	Варіант 1	×	-9 324,0	-254,0	-9 266,0
	Варіант 2	×	-9 324,0	-254,0	-9 266,0
7	Кількість напрацьованих стандартів державної мови, одиниць				
	Базовий варіант	2,0	+1,0	0,0	+1,0
	Варіант 1	×	+1,0	0,0	+1,0
	Варіант 2	×	+1,0	0,0	+1,0
8	Кількість розглянутих звернень щодо оскарження результатів іспитів на рівень володіння державною мовою, одиниць				
	Базовий варіант	450,0	0,0	0,0	0,0
	Варіант 1	×	0,0	0,0	0,0
	Варіант 2	×	0,0	0,0	0,0
9	Питома вага виданих державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою у загальній кількості осіб, які взяли участь в іспитах на рівень володіння державною мовою, відсотків				
	Базовий варіант	99,0	+1,0	0,0	0,0
	Варіант 1	×	+1,0	0,0	0,0
	Варіант 2	×	+1,0	0,0	0,0
10	Частка жінок на державній службі (всього), відсотків				

	Базовий варіант	69,0	-6,9	0,0	0,0
	Варіант 1	×	-6,9	0,0	0,0
	Варіант 2	×	-6,9	0,0	0,0

2. Очікуваний вплив реалізації варіантів досягнення цілі огляду витрат

Критерій порівняння	**Варіант 1**	**Варіант 2**
1	2	3
Вплив на витрати бюджету	Зменшення – внаслідок виключення з вартості публічної послуги «Видання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою» складової «Використання Інтернету під час проведення іспитів» обсяг витрат бюджету на середньостроковий період зменшиться на 355,1 тис. гривень.	Зменшення – внаслідок створення нової інформаційно-комунікаційної системи замість постійної модернізації інформаційно-комунікаційної системи «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою» обсяг витрат бюджету на середньостроковий період зменшиться на 6 000,0 тис. гривень.
Вплив на надходження бюджету	Нейтральний вплив – не впливає на надходження бюджету, оскільки не зумовлює зміну кількості отримувачів / користувачів публічних послуг	Нейтральний вплив – не впливає на надходження бюджету, оскільки не зумовлює зміну кількості отримувачів / користувачів публічних послуг
Сильні сторони	1) значно простіший у реалізації, оскільки потребує лише внесення змін до нормативно-правових актів, зокрема до Порядку проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 409, та внесення змін до укладених із уповноваженими установами договорів про відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів та перевірки й оцінювання їх результатів; 2) значно швидший у реалізації.	1) створення нової інформаційно-комунікаційної системи покращить якість надання публічних послуг, зручність їх надання для надавачів (автоматизація процесу надання публічних послуг дозволить зменшити кількість надавачів і зменшити навантаження на них) та доступність публічних послуг для отримувачів / користувачів, підвищить рівень захисту інформації, зокрема, персональних даних, дозволить збирати й аналізувати потрібну інформацію для врахування гендерних аспектів, що допоможе спрямовувати бюджетні кошти на покращення якості публічних послуг з урахуванням потреб жінок і чоловіків; 2) створення нової інформаційно-комунікаційної системи – це стратегічна інвестиція у розвиток надання публічних послуг у сфері функціонування державної мови; 3) обсяг економії витрат бюджету на середньостроковий період значний –

		6 000,0 тис. гривень; водночас доцільно розглянути можливість залучення коштів міжнародної технічної допомоги на фінансування створення нової інформаційно-комунікаційної системи, особливо зважаючи на те, що така система буде розроблятися з можливістю в подальшому адаптації іспитів до європейської системи ALTE (Association of Language Testers in Europe) та автоматичного визнання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою за кордоном, що важливо для євроінтеграційних процесів; у разі успіху в залученні міжнародної технічної допомоги обсяг економії витрат бюджету на середньостроковий період становитиме понад 6 000,0 тис. гривень, залежно від умов (повне фінансування проєкту інформатизації чи співфінансування).
Слабкі сторони	1) обсяг економії витрат бюджету на середньостроковий період незначний – лише 355,1 тис. гривень.	1) значно складніший у реалізації, оскільки потребує залучення значного обсягу людських, матеріально-технічних, інформаційно-комунікаційних та інших ресурсів; 2) досить значний строк реалізації (упродовж двох років).
Інші	–	–

VI. Пропозиція робочої групи щодо оптимального варіанта для досягнення цілі огляду витрат

Варіант 2 Створення інформаційно-комунікаційної системи для визначення рівня володіння державною мовою на базі нової платформи.

Варіант 2 – оптимальний для досягнення цілі огляду витрат, зважаючи на таке:

1) реалізація варіанта 2 дозволить забезпечити економію витрат бюджету на середньостроковий період мінімум на 6 000,0 тис. гривень (ураховуючи можливість залучення міжнародної технічної допомоги), що майже в 17 разів більше, ніж передбачено за варіантом 1;

2) обидва варіанти забезпечують досягнення цілі огляду витрат – підвищення ефективності використання коштів державного бюджету Комісією – однак реалізація варіанта 2 на відміну від варіанта 1 дозволить не просто кількісно зекономити витрати бюджету, але й забезпечить значне покращення якості надання публічних послуг як для надавачів (в частині автоматизації процесів надання публічних послуг), так і для отримувачів / користувачів (в частині більшої зручності та доступності публічних послуг);

3) створена інформаційно-комунікаційна система за результатами впровадження варіанта 2 дозволить автоматизувати процеси надання публічних послуг, зокрема організовувати та проводити іспитів, опрацьовувати результати таких іспитів, а також збирати й аналізувати потрібну інформацію, зокрема для врахування гендерних аспектів, що допоможе спрямовувати

бюджетні кошти на покращення якості публічних послуг з урахуванням потреб жінок і чоловіків;

4) створена інформаційно-комунікаційна система за результатами впровадження варіанта 2 забезпечить можливість закордонним українцям, іноземцям, особам без громадянства і всім охочим, які мають намір підтвердити свій рівень володіння українською мовою на одному з рівнів від А1 до С2, скласти один із шістьох відповідних іспитів як в Україні, так і за кордоном, та отримати відповідний державний сертифікат про рівень володіння державною мовою;

5) створена інформаційно-комунікаційна система за результатами впровадження варіанта 2 забезпечить можливість у подальшому адаптації іспитів до європейської системи ALTE (Association of Language Testers in Europe) та автоматичного міжнародного визнання державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою за кордоном, що важливо для євроінтеграційних процесів.

Голова робочої групи

Микола Трофименко _____
(власне ім'я, прізвище) (підпис)

Члени робочої групи:

Олександр Мирончук _____
(власне ім'я, прізвище) (підпис)

Валентин Склярук _____
(власне ім'я, прізвище) (підпис)

Оксана Бабінець КЕП
(власне ім'я, прізвище) (підпис)

Ігор Балуба відпустка
(власне ім'я, прізвище) (підпис)

Оксана Бурда _____
(власне ім'я, прізвище) (підпис)

Вікторія Гусак _____
(власне ім'я, прізвище) (підпис)

Наталія Дмитрук КЕП
(власне ім'я, прізвище) (підпис)

Галина Зимовець КЕП
(власне ім'я, прізвище) (підпис)

Людмила Михалик КЕП
(власне ім'я, прізвище) (підпис)

Лариса Хомутова _____
(власне ім'я, прізвище) (підпис)

13 жовтня 2026 р.

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 14:43:01 26.10.2026

Назва файлу з підписом: Звіт про огляд витрат державного бюджету у сфері функціонування державної мови.docx (1).asice.zip
Розмір файлу з підписом: 3.6 МБ

Назва файлу без підпису: Звіт про огляд витрат державного бюджету у сфері функціонування державної мови.docx (1).asice.zip.zip
Розмір файлу без підпису: 3.7 МБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач - 1: Михалик Людмила Петрівна
П.І.Б.: Михалик Людмила Петрівна
Країна: Україна
РНОКПП: 3230903766
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 14:06:47 19.10.2026
Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг
Серійний номер: 514B5C86A1E5DA11040000008F181801B4D31F05
Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301
Серійний номер носія особистого ключа: Не визначено
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Кваліфікований
Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований
Підписані файли: Звіт про огляд витрат державного бюджету у сфері функціонування державної мови.docx

Підписувач - 2: ЗИМОВЕЦЬ ГАЛИНА ВІКТОРІВНА
П.І.Б.: ЗИМОВЕЦЬ ГАЛИНА ВІКТОРІВНА
Країна: Україна
РНОКПП: 2524902862
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 11:04:51 20.10.2026
Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер: 5E984D526F82F38F0400000050C9F600AF595107
Тип носія особистого ключа: Незахищений
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований
Підписані файли: Звіт про огляд витрат державного бюджету у сфері функціонування державної мови.docx

Версія від: 2026.09.09 13:00

ДМИТРУК НАТАЛІЯ АНАТОЛІЇВНА

Результат перевірки підпису	Підпис вірний
П.І.Б.	ДМИТРУК НАТАЛІЯ АНАТОЛІЇВНА
РНОКПП	2654710422
Організація (установа)	ФІЗИЧНА ОСОБА
Код ЄДРПОУ	
Посада	
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для даних від Надавача)	16:34:42 23.10.2026
Сертифікат виданий	КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПриватБанк"
Серійний номер	21E4B79083A82E7F04000000C98FFE00618C1708
Тип носія особистого ключа	Захищений
Алгоритм підпису	dstu4145
Тип підпису	Кваліфікований
Формат підпису	CAdES-T
Сертифікат	Кваліфікований

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 12:42:32 21.10.2026

Назва файлу з підписом: Звіт про огляд витрат державного бюджету у сфері функціонування державної мови.docx.asice
Розмір файлу з підписом: 3.5 МБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Звіт про огляд витрат державного бюджету у сфері функціонування державної мови.docx
Розмір файлу без підпису: 3.7 МБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Бабінець Оксана Павлівна
П.І.Б.: Бабінець Оксана Павлівна
Країна: Україна
РНОКПП: 2770713460
Організація (установа): МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
Код ЄДРПОУ: 43220275
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 12:42:28 21.10.2026
Сертифікат виданий: КНЕДП ДПС
Серійний номер: 04AF212836405D99040000006B863000468FEB00
Тип носія особистого ключа: ЗНКІ смарт-карта чи е.ключ Автор 338
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Кваліфікований
Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2026.09.28 13:00